

100 žmonių žuvo juroje

Paskendo italų pasažierinis laivas Ancona. Spėjama paskandino jį vokiečių submarina. 100 ar daugiau žmonių žuvo ant laivo

RYMAS, lapkr. 10. — Gauta žinios Ryme, kad italų pasažierinis laivas Ancona, kelios dienos atgal išplaukęs iš Genoa su je ir daugeliu pasažierių pirmo-339 pasažieriais trečioje klesoje klesoje paskendo Atlantiko vandenynė.

Sakoma, su laivu žuvo 100 žmonių. Smulkesnių žinių truksta.

Manoma, kad skaičius žuvusiųjų bus didesnis, nes tuo keliu šiuo laiku plaukioja mažai laivų ir iš tos priežasties kiti laivai negalėjo greitai ateiti pagelbon.

Priežasties tos nelaimės irgi nežinoma. Spėjama, kad laivą paskandino vokiečių submarina.

GAISRAS ANT LAIVO UŽGESINTAS.

NEW YORK, lapkr. 10. — Bevieliu telegrafu pranešta, kad gaisras ant Francūzų linijos pasažierinio laivo Rochembeau jau užgesintas ir laivas plaukia į Bordeaux.

PASKANDINTAS FRANCŪZŲ LAIVAS.

ALGIERS, lapkr. 10. — Francūzų laivas Yser, buvęs pirmiau Dacia, priklausęs Hamburg American linijai, bet atpirktas amerikiečių, vėliau užgrietas francūzų, liko paskandintas vokiečių pajūrinio laivėlio. Jis liko paskandintas belydint pasažierius išgelbėtus nuo italų laivo Elisa-Francesca.

Yser buvo 3,545 tonų intalpos. Jo įgula išgelbėta.

OMAHA, Nebr., lapkr. 10. — Nežinomas žmogus nušovė buvusį Omahos policijos viršininką Joseph Maney.

„Tėvyne“ 207 W30th st KLAMENTAS JOS TALEISTAS.

Graikijos premieras užtikrina, kad Graikija pasiliks neutrališka.

ATHENAI, lapkr. 10. — Eina gandas, kad karalius Konstantinas paleisįs parlamentą ir paskirs naujus rinkimus.

Tas parodytų, kad Skouloudis kabinetas nusprendė, jog negalima veikti priešinantis Venizelos partijai, kuri parlamente sudaro didžiumą.

PARYŽIUS, lapkr. 10. — Francūzų valdžia gavo nuo naujojo Graikijos premiero Skouloudis užtikrinimą, kad Graikija pasiliks neutrališka, bet bus prielanki talkininkams.

BULGARIIJA PERSPEJO GRAIKIJĄ.

LONDONAS, lapkr. 10. — Pranešama, kad Bulgarijos premieras intekė Graikijos ambasadoriui Sofijoj protestą prieš Graikijos valdžios svetimą priėmimą talkininkų kariuomenės ir perspėjo Athenų valdžią, kad ji negali skaityti kalta Bulgariją už tolimesnes pasekmes.

300,000 TALKININKŲ SOLONIKOJE.

AMSTERDAM, lapkr. 10. — Berlio laikraščiai rašo, kad ikišiol talkininkai išsodino Solonikoje 300,000 kareivių ir nuolat pribuna vis nauji transportai su kareiviais.

SAN FRANCISCO, Cal., lapkr. 10. — Krasos viršininkas Fray, manoma pagal paliepimą iš Washingtono, uždraudė siuntinėti krasa W. J. Bryano knygą apie anglų valdžią Indijoje. Manoma taipgi, kad Anglija uždraudė tą knygą siusti į Indiją ir prašė Suv. Valstijų valdžios nepriimti tos knygos kioj nors kalboj persiuntimui Indijai.

PRANAŠAUJA ANGLIJOS REVOLIUCIJĄ.

LONDONAS, lapkr. 9. — Lordas Loreburn, ginčiuose lordų bute pasakė, kad jeigu karė tęsis per ilgai, Anglijoj kils revoliucija.

Francūzaiatsiėmė Veles

Serbijos miestas Veles vėl francūzų rankose. Vokiečiai suėmė 7000 serbų nelaisvėn. Serbai traukiasi-Cernogoriją

LONDONAS, lapkr. 10. — Iš Soloninkų pranešama, kad francūzai eidami Niš-Soloniki geležinkelio į šiaurę nuo Krivolak išvijo bulgarus iš Veles ir užėmė miestą panedėlyj. Tai jau ketvirtą sykį Veles miestas pereina iš vienu rankų į kitas. Tai yra gana svarbus francūzų laimėjimas.

Vokiečių oficialis pranešimas skelbia apie paėmimą pozicijų į pietus nuo Kraljevo.

Užimdami Kruževac vokiečiai suėmė nelaisvėn 7,000 serbų ir atėmė 50 kanuolių, jų tarpe 10 didžiųjų.

Vokiečiai eina priekyn į pietus nuo miesto ir šturmu paėmė Gynis augštumas prie Morava upės.

Bulgarų kariuomenė pasiekė Moravą ties Aleksinak, 20 mylių į šiaurę nuo Niš. Jie taipgi paėmė Leskovač.

Serbai, nuverge nuo penkių savačių nuolatinių mušių su austrais, vokiečiais ir bulgarais nuolat traukiasi linkui Cernogorijos.

Jie traukiasi į Sanjak, kur austrai bando atkirsti jiems kelią, bet šalis ta taip netikusi, kad beveik negalima vesti kampanijos ir serbai galbut ir galės ištrukti nesuimtais.

Serbai sunaikino geležinkelį ir todėl vokiečiai negali atidaryti kelio į Konstantinopolį. Kelias skubiai taisomas.

RYMAS, lapkr. 9. — Anglų kariuomenė paėmė senobinį turkų miestą Bagdad, kuris gulė ant Tiger upės, Mesopotamijoje.

NUSIBANKRUTUJO BANKAS.

TOCCOA, Ga., lapkr. 10. — First National Bank of Toccoa uždarė savo duris. Prezidentas pranešė, kad ji bus atiduota į pinigų kontrolieriaus rankas. Banko kapitalas \$75,000.

SUNAIKINO POZICIJAS.

PARYŽIUS, lapkr. 10. — Sulg oficialio pranešimo, transejū kanuolės sunaikino vokiečių rastių gintuvę ir apginkilias pozicijas Vosges, į pietus nuo Lusse. Francūzų artilerija padarė didelių nuostolių Nouvron apygardoje.

Ties Loos buvo smarkūs pėsčiųninkų mušiai.

PETROGRADAS, lapkr. 9. — Rusų karės ofisas skelbia, kad Kursėje rusai užėmė Frankendorf ir Pavassern apygardas ir paėjo priekyn link Babytės ežero. Mintaujos apygardoje rusai paėmė Zalay-Olai liniją, o į vakarus nuo Ikskul jie paėmė Dabę.

Ties ežeru Šventas rusai vietomis įsiveržė į pirmąją vokiečių liniją. Į vakarus nuo ežero Demmem rusai paėmė kelias linijas vokiečių pozicijos arti Gūtališaviškių, suimdami 400 belaisvių.

Apygardoje Kolki rusai persilaužė per vokiečių frontą užimdami liniją fortifikuotų pozicijų ir suimdami 400 belaisvių. Atkaklus mušis siaučia.

PEKIN, lapkr. 9. — Žinios iš Charbino skelbia, kad Sibire susėkta suokalbais išliuosuoti vokiečių nelaisvius. Charbine areštuota keletas vokiškų agentų.

VOKIEČIŲ IR BULGARŲ KIVIRČAI.

LONDONAS, lapkr. 9. — Telegrama iš Budapešto praneša, kad ištiko susirėmimas tarpe bulgarų ir vokiečių dėl užvaldymo miesto Negotin, šiaurinėje Serbijoje, ir kad 100 bulgarų susirėmime užmušta.

PHILADELPHIA, Pa., lapkr. 10. — Dr. H. L. Northrup iš Hahnnemann ligonbučio, sako, kad prasižengėliai yra fiziškai nesveiki ir kriminalistus galima išgydyti.

Jis padarė 10 operacijų kriminalistams, iš kurių 7 pilnai nusisėkė ir palinkimas prieš prasižengimų pas juos pranyko.

WILMINGTON, Del., lapkr. 10. — Čia paskelbta apie apšvedimą Isaac Lightcap. Jaunasis 25 m., o jaunoji net 73 m.

UŽDARĖ SOCIALISTŲ LAIKRAŠTĮ.

LONDONAS, lapkr. 9. — Iš Haagos pranešama, kad Vokietijos valdžia laikinai sustabdė socialistų laikraštį "Vorwaerts" už kritikavimą valdžios išdalinimo maisto. Laikraštis reikalavo, kad valdžia dalintų ir nustatytų maximum kainas netik ant maisto, bet ir ant kitų gyvenimo reikmenų: anglių, drabužių, rendos ir k.

Bet su laikraščiais negeriau ir Anglijoj. Subatoj policija užgriebė Londono laikraštį "Globe" ir ligšiol jis tebėra policijos priežiūroje.

WASHINGTON, lapkr. 10. — Unijų atstovai vėl kreipėsi prezidento Wilsono, kad panaikintų bausmę 13 buvusių Struktural Iron Workers' unijos viršininkams, nuteistiems Leavenworth kalėjimam neva už konspiraciją išsprogdinti Los Angeles Times namą.

Prezidentas juos priėmęs maloniai ir atidžiai klausęs jų kalbos.

WASHINGTON, lapkr. 10. — Frank P. Walsh ir kiti darbininkų atstovai industrialų santikių tyrinėjimo komisijos, taipgi ir kiti darbininkų vadovai sutvėrė neoficialę pastovią komisiją, kuri rūpinsis, kad tyrinėjimo komisijos raportas būtų prieinamas visiems ir kuoplačiausiai paskleistas ir rūpinsis, kad tos komisijos patarimai būtų kongreso įvykinti gyvenimam.

TRIS LAIVAI PASKANDINTI.

LONDONAS, lapkr. 10. — Vokiečių submarinos paskandino du anglų laivus. — Buresk ir Glenmoore ir japonų laivą Yasukuni Maru. Visų laivų įgulos išgelbėtos.

NEW YORK, lapkr. 10. — Kadangi vištos mažiau deda kiaušinių rudenįj kaina ant šviežių kiaušinių pakilo iki 72c už tuziną. Seni kiaušiniai, iš ledaunių — 32c tuzinas.

SPRINGFIELD, Ill., lapkr. 9. — Plėšikai išsprogdino piniginę šėpą Majestic teatro ir paėmė \$940. Du žmonės areštuoti.

Indija ir Egiptas kila

Kitchener išvažiavo į Indiją ir Egiptą, nes ten prasidėjo labai smarkūs sukilimai. Vienas Indijos kunigaikščių neteko sosto

WASHINGTON, lapkr. 10. — Gauta neoficialės, bet atėjusios iš verty tikėjimo šaltinių žinios, kad Anglijos karės ministeris Earl Kitchener išvažiavo ne į Balkanus, kaip buvo skelbiama, bet į Indiją ir Egiptą. Balkanuose galbut jis tik užvažiuos trumpam laikui.

Sulgy tos žinios, Indijoje prasidėjo labai smarkūs sukilimai. Sukilimų buvo ir pirmiau, niekuriuose atvėjuose ir anglų valdžia prie to prisipažino, bet dabartinis sukilimas virto visuotinu ir yra dideliu pavojum Anglijai.

Nawab, sultonas Ul Mulk, vienas intekmingiausių Indijos kunigaikščių ir tvčiausias Anglijos šalininkas liko prašalintas sukilėlių nuo sosto.

Pasklidus gandui apie sukilimus Indijoje ir apie besiantinančius prie Konstantinopolio vokiečius, prasidėjo sukilimai ir Egipte. Iš Berlio pranešama, kad anglai sušaudė daug sukilėlių.

Beto vokiečiai pasiekę Konstantinopolį, lengvai gali užpulti ir ant Egipto.

Turkams nepasisėkus paimti Suezio kanalą, Egipte atsirado kurstytojų iš Berlio ir Konstantinopoliaus, kurie kurstė vietinius gyventojų prie sukilimų. Kad tokių kurstytojų dar daugiau neprivažiuotų, Anglija uždraudė svetimsaliams įvažiavimą į Egiptą ir Indiją.

Dabar, kuomet ten prasidėjo labai smarkūs sukilimai, o ir vokiečių pavojus, Kitchener, kuris ilgai tarnavo Indijoje ir Egipte ir gerai pažįsta vietinius gyventojus ir turi tarp jų šalininkų ir išvažiavo į tas šalis, kad numalšintus ten sukilimus ir apgynus nuo gresiančio pavojaus.

SKAITYKIT IR PLATINKIT "NAUJIENAS"

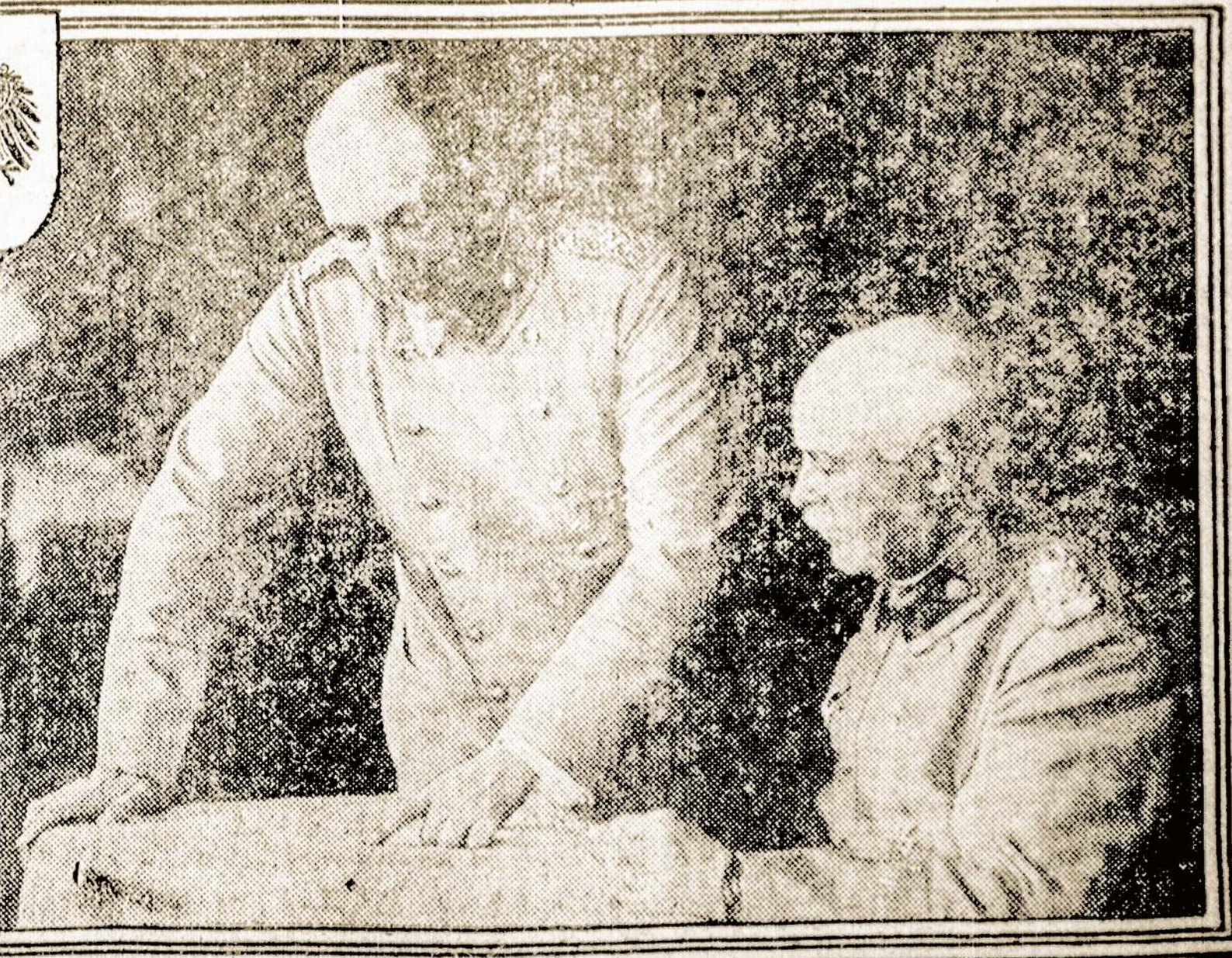
Tris vokiečių žymiausieji generolai

Fieldmarschalas von Mackensen.

Fieldmarschalas von Hindenburg

Generolas Eichhorn

Pabegeliai iš Lietuvos

KĄ MES PERGYVENOME.

(Iš laiško).

Nėra didesnio džiaugsmo, gyvenant svetimame krašte, kaip gauti žinių iš artimų žmonių. Kiekvienas žodis iš savo krašto dabar brangenybė ir begalo miela.

Esame šitame krašte svečiai ir, rodos, niekuomet negalėsime prisipašti prie jo ir žmonių: visai kitaip, kaip mūsų Lietuvoje! Labai, labai ilgėjame Lietuvos. Čia, nors neilgai dar gyvename, bet jau gerokai jūntame skirtumą tarp mūsų ir čionykščių žmonių. Gyvename čia sotūs; vis dėlto su nekantrybe laukiame valandos, kada galėsime vėl grįžti Tėvynei.

Pergyvenome ir priekintėme daug, labai daug — rodos, gana butų visam amžiui.

Iš Laižuvos išvažiavome 1—VII, kada jau vokiečiai buvo Ežerės dvare ir dundėjimas jų armotų buvo aiškiai girdėti. Nutarta buvo bėgti šių priežasčių dėlei: 1) Buvo paliepta visiems vyrams lig 45 metų išvažiuoti; 2) buvo viskas gatava prie L. mušties, t. y. padirbtos tikros tranšijos su geležinėmis tolais pagal miestelį; 3) palitvomis; 4) lig mokyklos ir kus, nebutų buvę iš ko gyventi, nes vaistų aptiekioje beliko nedaug, o užėjus vokiečiams, nebebutume gavę nė iš vienos, nė iš antros pusės.

Nusipirkome porą arklių, didelių ratus ir išvažiavome, kapi žydai turgun. Dar paėmėm reikalingiausių daiktus, t. y. drabužius, patalines ir kitus mažesnius. Daug negi sukrausi į vieną vežimą. Taip ir važiavome žingsniais. Mintaujos pusėn. Kelyje susimaišėm su atsitraukiančiųjų kariuomene, pabėgėliais, automobiliais, gyvuliais. Važiavimas buvo baisus; 6 varstai važiuota 14 valandų. Kastantina (Laižuvos provizorius - aptiekorius) buvo "kučėris". Tuoj pirmąją naktį "kučėris" ir mes, "ponai", nusiverkėm, apleidami, gal ir ant visados, savo lizdėlį.

Nuvažiavus Mintaujon, atsisėjome pusantros dienos ir vėl traukėme arkliais toliau, į Kastantino tėvynę. Vėl važiavome kokias 4 dienas. Nakvojom tai pas ukinkus, tai buvusioje karčiamoje ir šiaip jau ant lauko. Nors ir vasara, bet naktis šaltos; labiausiai saulei tekant buvo labai šalta. Bet nieko — laimingai pasiekėm Veseliškius, Panemunio parapijoje. Dabar, manom — visiems mūsų kentėjimams bus galas, gerai atsilsėsime, užmirsime visus vargus; bet nebuvo taip. Tikslai, kokios pusantros savaitės gyvenome gana ramiai; girdėjosi armotų baubimai, matėsi aplinkui gaisrai, bet tai buvo gana toli. Praėjo vėl kelios dienos, baubimas vis artinosi — matome, kaip keliais traukiasi atgal mūsų kariuomenė.

24 VII naktį jau miegoti nebuvo galima: tokie baisūs šaudymai iš armotų ir kulkašvaidžių, ir vis taip arti ir taip aiškiai girdėti. Nuo ryto iš armotų pradėjo apšaudyti Panemunio miestelį, nuo mūsų už vieno viorsto; užsidedę bažnyčia, sudėję taip pat klebono arkliai. Klebonija liko sveika. Mes jau buvome pasidirbę didelę duobę, kur galėtume per šaudymą pasislėpti. Štai, dabar ir atėjo

laikas lipti į tą duobę. Baisiai nenorėjau. Net šiurpuliai krutė — gyvam į duobę lipti. Sėdžiu prie duobės ir vėl misliju, kas čia daryti. Tik umai čia pat (aplink mus vis miškeliai) pradeda šaudyti iš šaudyklių ir — nebebuvo laiko ieškoti kitos vietelės: visi šliaužė su šliaužėmis į tą baisią duobę.

Sėdime ir drebame, o per viršų lekia šaudyklių kulipkos; mes aiškiai girdime jų švilpiamą. Čia pat atveria savo orkles ir patrankos... Žemė dreba — baisu!

Tuotarpu per mūsų galvas joja vokiečių raitarija. Jų buvo labai daug. Vienas, kitas jų priėjo prie duobės. Reikalauti mandagiai pieno, sviesto, kiaušinių, mėsos ir t. t. Kiti tuotarpu krečia trobą. Iškratė ir komodas, ir indaujas. Kas liems buvo reikalinga ir gražu, tai ir paėmė. Sėdėjome gan greit 4 dienas ir naktį duobėje. Čia valgėme ir, kas galėjo, miegojome. Aplinkui visur dega ir armotos baubia. Trečia diena vokiečių buvimo buvo visybaisiausia. Pastatė jie armotus už 200 žingsnių nuo mūsų duobės ir pradėjo šaudyti musiškius. Tą dieną mes vienoje ugnyje buvome! Čia krinta skeveldra plyšančios granatos, bobai pirštą nutraukia; ten vėl iš šaudyklės vaikui ranką persovė. Taip visą dieną. Mes vos pūsgyviai, susinervinę, belaukiame, kada bus ir mums galas.

Be tą vakarą vokiečiai umai, kažin kodėl, atsitraukė lig pamedelio. Pasidarė valandėlė ramu. Mes išlipome iš savo priešlaikinio grabo, susėdome prie duobės ir mislijujame, kaip čia bus toliau, nors baisu, bet susitarėm, aš ir Kastantinas, šią naktį nebeiti į duobę: nors ir ir galą gausim, vis geriau tyrime ore, ne kaip toje duobėje, kurioje be kirmėlių prisirinko ir šiaip visokių gyvulių.

Atsitraukdami, vokiečiai paliko čia savo patrulį. Nutarė ši naktį nebelįsti duobėn, apsirinkom vietą pasislėpti gale trobos lauke, kur pamatas gana storas ir augštas, kad šaudyklių kulipkos nesiektų mūsų. Jau temsta... Pasiimam kailinius, šiaudų, padedame visa prie pat pamato, paguldome lukterį Kastutę, patį atsidedame ir laukiame, kas bus. Lau-

kiam vieną valandą, antrą — aplinkui viskas tylu. Kastantinas pavirto ant šiaudų ir pradeda snausti. Aš negaliu miegoti, nors aplinkui vis ramu. Naktis begalo tamsi. Ir tas ramumas kažin koksai nepaprastas... Praeina dar valanda — vis ramu. Mano Kastantinas net pradeda kriokti. Troba, prie kurios mes gulim, stovi miškelyje. Vėjalis lapus šlaminą — taip ramu, it nebutų čia nė buvę karės, tik taika ir ramybė... Užžibinau degtuką, žiuriu į laikrodį — jau pirmos nakties. Vėl šalta, tamsu, drebu... Štai, kaip pradės vėl šaudyti iš šaudyklių, rodos, čia pat prie mūsų galvų kulipkos zvenbia ir viena paskui kitą lekia.

Vėl pradėjo armotos kriokti. Pasigirdo arti bausis sprogiimas: tai vokiečiai išsprogdino geležinį tiltą Panemunio miestelyje. Šoko Kastantinas iš miego. Kastutė taip pat. Neptunas pradeda loti. Mes visi nežinom, kas daryti, kur bėgti ir kur slėptis nuo kulų. Šauna, rodos, iš visų pusių. Kalbėti nieko nekalbame, tarytum, suslingę; tik Neptunas urzgia. Pagriebiau Kastutę ir pilvais išliaužėm pagal pamatą į virtuvę, o iš ten į didelį išmurytą kambarį, kur mėsą džiovina. Čia, mums rodėsi, buvom gerai pasislėpę nuo šautuvų šovinių.

Atsisėdome ant grindų ir tytime... net bijom kalbėti; ko tada bijota, pati nežinau; žinau tik, kad tos nakties pergyvenimą neužmiršiu, nes per daug iškentėta. Tą naktį iškentėjome mirties baime! Musų gyvybė kybojo ant plauko, o gyventi man didžiausias noras. Sėdėdama kamine ant grindų, snauzdžianti vaiką ant rankų turėdama, maniau, kad čia, turbūt, iškenčiau bausmę, už visas nuodėmes savo ir visų protėvių.

Prašvito. Inšliaužėm iš kamino grincion, o pro langą, pasikėlus nuo aslos, nedrįsom žūrėti. Apsistojo šaudymas, praėjo palangė vokiečių kareivis, ir mes tada išėjom oran iš to "kalėjimo", didei gailėdami, kad naktį drauge su kitais nepalikome duobėje.

Germanai išnyko; paskui atėjo musiškiai kazokai. Tą dieną vėl šaudymai. Mes vėl į duobę. Atsimenu: po pietų prie didelio armotų šaudymo—

ir Ponas Dievas danguje pradėjo iš savo armotų šaudyti: baisiai žaibavo, griaudė ir vėtra su lietum. Čia žemėje tas pat buvo, tik iš žmonių rankų. Tada pasirodė man, kad nebėra vietos mums daugiau ant žemės; tarytum, dangus su žeme sumišo. Keista man pasidarė; keista dar ir dabar, kai apie tai pamąstau.

Žmogau, koks tu tada esi negalingas, koks niekai, kai žemė ir dangus po tavimi ir ant tavęs dreba! Nežinau, kur dėties, kur pasislėpti ir išėjimo nerandi. Tik tada supranti, koksai esi silpnas padaras.

Mes manėm palkiti Veseliškiuose, bet atėjus musiškiams, turėjome visokių nemalonumų (Tamsta jau suprasi.) Tą pačią dieną vakare išvažiavome arkliais į Dvinską. Iš ten davėme Tamstai telegramą, kurio, rodos, negavai. Pardavėme tenai už "butterbrodą" arklius, ratus ir nuvažiavome į Tverį. Čia Kastantinas gavo vietą provizorium ligoninėje prie visos Rusijos žemietijų sąjungos.

Gyvenimas čia labai nepatinka. Bažnyčių pristatyta daugybė, o knygų krautuvų vos dvi radau. Žmonės tamsūs, nesvarūs. Su nekantrybe laukiau tos dienos, kada galėsiu vėl sugrįžti į mūsų aukso šalę.

Lietuviškų laikraščių ieškojau visą miestą, bet neradau.

Z.Šlaštenė.

("Rygos Garsas")

vertės šmolat geležies dalyvavo 1,000 motinų su kūdikiu. — Kūdikių mirtis į adatą, vėliau susirinkimą, kuriame

Išekzaminimas jūsų kuno su (XRay) \$1

Duokite man progą išekzaminuoti jusų kuną atsakančiai ir pasakyti priežastį jūsų ligos

Su savo nauju (X-Ray) aparatu aš galiu permatyti visas kuno dalis. Galiu permatyti širdį, plaučius, nugarkaulį ir kitas nesveikas kuno dalis. Aš negaliu atspėti ligos pažiūrėjęs į jūsų ličuvį.

Visi, kurie sergate, vyrai, moteris ir vaikai privalo duoti save išekzaminuoti.

Kiekvienam sergančiam vyrui, moteriai ar vaikui, gyvenančiam šioj apskrityje, aš noriu pasakyti įjems apie jų sveikatos stovį. Iki žemiau pažymėtai dienos aš egzaminuosiu jus su savo X RAY aparatu tik už \$1.00. (Kiti ekspertai rokuoja nuo \$5.00 iki \$15.00) ir jūs nereiklausite gydymosi pas mane

Jeigu jūs turite galvos skausmus, strėnų, užkietėjimą, svaigumą, varžymą, skausmingus laikus, atsigimus ir vidurių negerumus. Jeigu sergi ir nori pasveikti, tai atsiėsk šį apgarsinimą, su kuriuo gausi X RAY išekzaminavimą už \$1.00. Nelauk ilgai, ateik tuoj. Šis apgarsinimas yra geras iki 8 val. vakare Lapkričio (Nov.-30). Kalbu lietuviškai, lenkiškai, čekiškai, slaviskai, rusiškai etc.

Dr. J. S. Howell
1332 Milwaukee Ave.

NETOLI WIEBOLD'S KRAUTUVĖS.

Ofiso Valandos: Nuo 1—8 vakarais. Nedėldieniais uždarytas.

TĖMYKITE

Kas dar nematė NEDELIOS NAUJIENU Tegul reikalauja tuojaus

"NEDELIOS NAUJIENOS" yra tai vienintelis savo rušies laikraštis lietuviškame sviete.

"NEDELIOS NAUJIENOS" skirias nuo visų kitų laikraščių savo turinio įvairumu ir spalvuotais paveikslais.

REIKALAUKITE TUOJAUS

Kaina metams TIK \$2.00
pusei metų \$1.00

Siųskite pinigų tokiu adresu:

"NEDELIOS NAUJIENOS"

1840 S. Halsted St.
CHICAGO, ILLINOIS

Jūs galite peržiūrėti mūsų krautuves ir apkalnoti jų vertę. Bet jūs niekuomet nerastite, tokios augštos rušies parinkimą geriausių gvarantuojamų laikrodžių arba žiedų, kaip kad jau rasite pas.

H. JOFFEY, Jubilierius

4625 S. ASHLAND AVE., CHICAGO, ILL.
Visuomet užtikime.

Vyrams ir Suaugusiems

Aktiniai Aukso Rėmuose nuo \$3.00 ir augščiau. Sidabro Rėmuose nuo \$1.00 ir augščiau. Pritaiko ne aliumis kiekvienam už dyką. ATMINKIT: Galvos spąžinimas, nervistumas, akių skaudėjimas, užvilkinimas ir t. t. yra vaistų įvairių ligų, kurios gali but prašalintos gerų akių prietaikymas. Ištyrimas akių nieko nekainuoja, jei persta arba skauda akis. Jei jos raukšlotos, jei galva sops, jei blogai matai, jei akis slūsta, netiesit ligai, o įieškotit pagalbos aptiekioj, kiekvienam priitaikoma aktiniai uždyka. Atminkit, kad mes kiekvienam gvarantuojam aktinius ir kiekvienam gerai prirenkame. S. M. MESIROFF, Ekspertas optikas. Jei Jūs sergate ir reikalaujate patarimo arba vaistų, ateikit pas mane. Aš buvau aptiekiorium Rusioj virš 10 metų. Amerikoj 15 metų. Aš duodu patarimus DYKAI. Galiu padaryti bile kokius rusiškūs vaistus. Aš rekomenduojau tikslai GERUS daktarus. Aš esu draugas žmonių. S. M. MESIROFF, 3149 SO. MORGAN ST., CHICAGO, ILL.

Amerikos Lietuvių Gyvenimas

Mūsų korespondentų Pranešimai.

WEST FRANKFORT, ILL.

Sis-las.

Spalių 11 d. L.S.S. 73 kp. parengė prakalbas. Kalbėjo drg. D. Klinga temoje dabartinis Lietuvos padėjimas ir karė.

Publikos buvo nemaža, bet nevisi sulaukė užbaigos, nes drg. Klinga labai ilgai kalbėjo. Deklamaciją išpildė O. Tamkunienė.

o—o

Spalių 16 d. vietinė L.S.S. 73 kp. parengė balių, kuris pavyko pažymėtina puikiai. Kuopai liko apie \$40 gryo pelno.

o—o

Spalių 29 d. Orient anglių kasykloje atsitiko nelaimė. Lietuviai, Pranas Belskis užmušta ir Jonas Valetskis sunkiai sužeistas. Juodu pagavo tušti karai (vagonukai). Spalių 30 d. toje pačioje kasykloje liko pavojingai sužeistas tulas lenkas darbininkas. Reikėtų reikalausti, kad kalbamoje kasykloje būtų įvesta geresnė tvarka.

o—o

Spalių 30 ir 31 dd. anglai socialistai parengė prakalbas. Kalbėjo drg. E. Janeta Karngald — iš Chicagos. Gaila tik, kad lietuviai nesilanko į panašias prakalbas, nors anglių kalbą suprantančių randasi nemažai.

o—o

Guodžio 12 d. bus didelės anglių socialistų prakalbos. Kalbės garsus socialistų veteranas drg. E. V. Debs.

o—o

Darbai pas mus eina neblogiausia. Kasyklose dirbama pilną laiką. Tečiau iš kitur atvažiuojam darbas sunku. *Bitinėlis.*

BROOKLYN, N. Y.

Spalių 23 d. didelėje McCaddin Hall įvyko "Aido" choro vakaras. Scenoje buvo pastatyta veikalas: "Užburti turtai". Sulošė jį "Artistų Ratelis" L.S.S. 11 kuopos iš Newark, N. J. Lošimas, neskaitant veikalo trukmų, išėjo gana vykusiai ir publika, matos, liko užganėdinta.

"Aido" choras, p.L. Eremino vedamas, labai puikiai sudainavo keletą dainelių. Gausiai publikai rankoms plojant, p. D. Ereminui liko įteiktas didelis gyvų gėlių buketas, su raudonomis stučkomis, ant kurių buvo parašas: "Gerb. Mokytojui D. E. nuo 'Aido' 23, 1915".

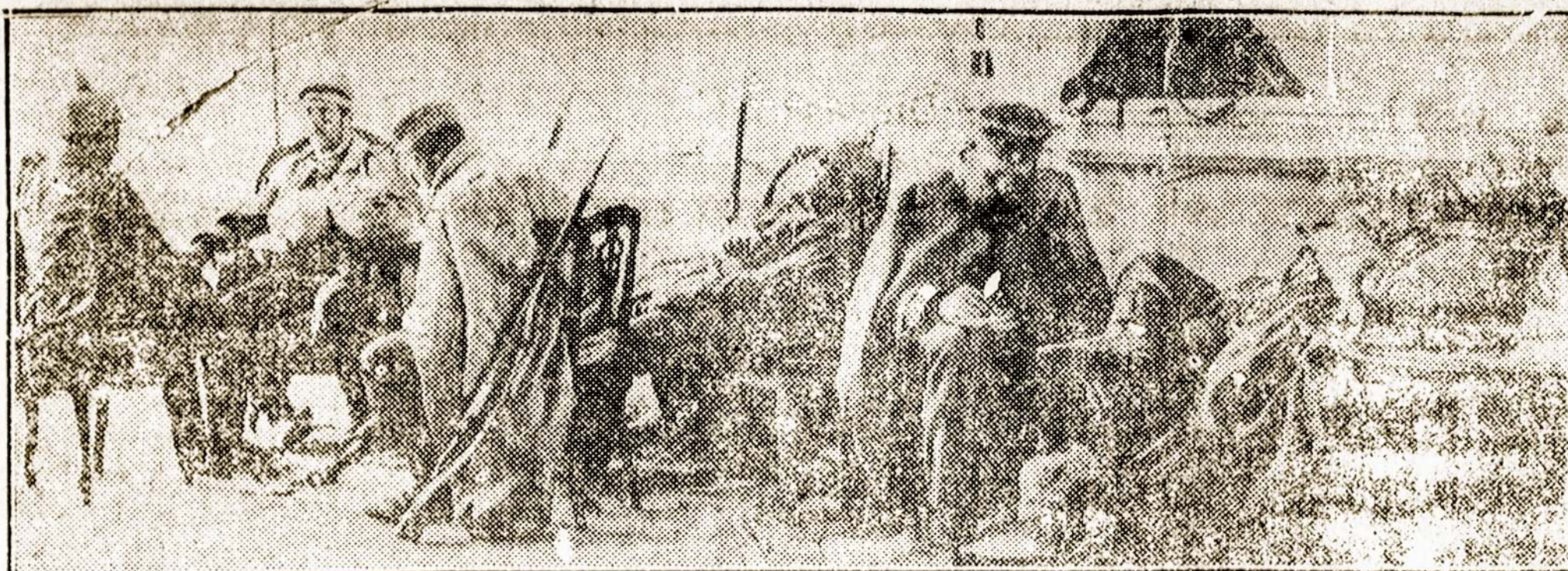
Publikos buvo pilna salė ir galima tikėtis, kad aidiečiams liks nemažai pelno.

Aidietis.

RACINE, WIS.

31 d. spalio atsibuvo čia nepaprastos pamaldos, kuriose dalyvavo daugiausia moteris, nės vyrų, be abejonės, čia daugiau apsiuvestni ir panašiose iškilimėse mažiau dalyvauja.

Mūsų moterėlės meldėsi visą dieną. Dar nepasiganėdinę tuo nuėjo pasimelsti ir vakare. Ir taip besimeldamos apsisvaigino, kad iš bažnyčios išėjus tula fanatikė moteris M. K. užpuolė kitą moterį K. N-ę, kuri yra "Naujienu" skaitytoja, ir pradėjo plusti visokias žodžias. Grašindama kumščia po nosia, minėta M. K. žadėjo sumušti N-ę. Bet kadangi N-ės išrodyta tvirtesnės tai, matyt, pasibijojo; o tik iš-

Vokiečių kareiviai ilsisi rusų klube Gardine

vadinus bjauriais žodžiais prasišalino.

N-ė ant rytojaus apskundė K. į teismą. Bet kadangi neturėjo perkalbėtojo, teismas tapo atidėtas iki 5-tos lapkričio, užsistačius K-nei \$25 kaucijos. Pastaroji pamačius kad gali būti riestai persiprašė N-ės ir įvyko taika.

Racino Perkunas.

KULPMONT, PA.

Pavieta ir miesto viršininkų rinkimai.

2 d. lapkričio tas triukšmas ir tos visos kalbos, kokių kulpmontiečiai dar iki šiol negirdėjo, užsibaigė labai įvairiai.

Į miesto viršininkus apart kitų liko išrinkti ir du lietuviai: p. Juozas Užupis ant taksų kolektoriaus ir p. Juozas Pollitza — ant konstebeliaus. Tiesą, kandidatavo ir daugiau lietuvių į įvairius miesto urėdus, bet nelaimėjo.

Kaip jau "Naujienuose" rašiau, prieš pat rinkimus p. J. H. Glass'o vardu buvo paskleisti gana keisti savo turinū ir karikatūra plakatai, kurie iššaukė katalikų opoziciją. Nors katalikai dėjo visas kokašas jie turėjo pastangas, kad užtenktų jam, bet nieko tai negelbėjo ir p. J. H. G. į pavieta kasierius liko išrinktas 450 balsų daugiau, negu jo konkurentas p. McCormick — katalikas.

Kartą sustojo pas mane farmeris ir aš paklausiau jo:

— Ką fermeriai veikia kas link politikos?

Kadangi aš toliau nuo miesto gyvenau, niekur neišėjau, nieko daug negirdėjau, todėl nelaukiau ir pasakyti apie tai galiau — atsakė jis. Beje, vakar pas mane buvo atvažiuavęs iš Shamokin, Pa. p. J. H. Glass'is. Jis į fermerius kalbėjo: girdi, už McCormick'ą balsuoti esą neverta todėl, kad jis katalikas. Nors aš esu protestonas ir p. Glass toks pat ir nors aš p. McCormick nepažįstu, bet balsuo sių už jį, todėl, kad turbūt jis yra neblogas žmogus, jei jame kitokių ydų p. G. nesuranda, kaip tik jo katalikybė. Ir aš sakysiu, kad žmogus, kuris religiją maišo su politika niekai pats — užbaigė fermeris.

Pastaromis dienomis čia tula arabijanka, kuri pardavinėja visokį "gerą" apvogę vieną tenkų šeimyną ant \$30. Šeimyninkės, bukite atsargesnės išleisdamos panašias biznieres.

Turiu priminti, kad visi, kas tik kuo gali, trukdo socialistų besiplėtojimui. Va čia 1 d. lapkričio S. P. nariai iš Shamokin, Pa. pasiuntė mano vardu pundelį plakatų, kuriuose buvo reklamuojama kandidatai ant socialistų tikieto į pavieta viršininkus. Man priderėjo juos gauti panedėlio vakare arba utarninke išryto, o vienok aš juos (plakatus) aplaikiu, tik serdod, tik po rinkimų. Kaip sužinojau, tie plakatai tyčia pačioje buvo sulaikyti, kad neišsklaidžius balsų anot išsireiškimo demokratų.

Nors visoki persekiojimai ir

gasdinimai apie darbo netekimą ir nors nominacijoje tik vienas viešai buvo pasirodęs specialistas, bet rinkimuose socialistų kandidatai gavo apie 30 balsų iš čia. *Bon Ami.*

SHEBOYGAN, WIS.

Spalių 31 d. toli mūsų katalikėliai taip nekatalikiškai įsimagino, kad pasisamdė automobilių pradėjo važinėdami dainuoti. Tik nelaimė pasipainiojo "dėdė" ir smagiuosius dainininkus nugabeno į belangę Ant rytojaus jie turėjo užsimokėti po \$2 bausmės. Tai tau ir linksmybė!

Kunigų špitolninkas.

Liaškas iš Lietuvos

Petras Dumblauskas rašo savo broliui Ignui į Chicagą: Mylimas Brol! Gyvenu svetimoje šalyje tarpe nepažįstamų žmonių. Kaip žinai, ištisi metai mes gyvename tuose varguose. Dabar, išgirdę prisiartinantį vokiečių — turėjome apieiti viską. Kada rusai pradėjo trauktis, tai jie pastatė šešias kaunoles Likiškių kaime. Nieko nepamenu, kiek mano atmintyje pasiliko iš to baisaus sumišimo, rodos, tai buvo ket vergas. Vokiečiai tada radosi Duseininkų kaime: jų granatos puolė Kaniuką ir Užubalių kaimuosna. Atlėkė kazokai ir davė išakymą važiuoti Alyton. Visas mūsų kaimas išvažiavo. Persikėlėm per Nemuną ir nakvojome jau Vilniaus gubernijoje. Ant rytojaus buvo baisu pažiūrėti į tą pusę, kur liko mūsų namai: kaimai ir kazarmės degė... dangus raudonavo. Musų kareiviai irgi persikėlė per Nemuną ir išsprogdino visus tiltus. Besprogdinant užmuše Miklusėnų kaimo ukininkus: Jervinską, Račkauską, Pelecką ir Pengonį.

Ant rytojaus gavome įsakymą važiuoti toliau. Važiuo-

me į Pataronis. Čia ketino atpirkti dalį mūsų gyvulių, o mus pačius vesti Vitebskan. Bet atvažiuavę radome bedegant geležinkelio stotį. Taigi — negavome trūkio. Liepta važiuoti Varėnon. Bet ir Varėnuose mūsų nepriima! Visi vagonai užimti kareivių gabenimu. Gavome naują įsakymą — važiuoti į Lidą. Daugumą gyvulių paėmė Varėnuose, dalį Kiziuose. Pinigus tuoj užmokėjo. Bet čia vos nepatekome į vokiečių rankas: nakties tamsioje spėjome ištrukti. Važiuavome Lidon. Ir čia atsako, kad neesą vietos... Vėl įsakymas važiuoti į Rudą... Bet mes jau nebevažiuavome. Paskui, sako, ir ten neįsileidė.

Kelionėje tarpe pabėgėlių prasiplatino ligos. Daugelis mirė toje išganingoje kelionėje. Mama ir abi seseris taipgi susirgo. Kad jau vargas, tai vargas. O čia tie vokiečiai vis artinasi... Bevažiuojant su tokia daugybe svieto — aš pasimečiau su tėvais. Dabar nė pats nežinau kur jie randasi. Neturėdamas kur dingti, keliau į Molodečną. Ir čia baisiausias reišnys: krautuvės išdaužyta, išdraskyta, o žydų — nė vieno. Mat buta ir čionais vokiečių. Taigi tuo tarpu randuosi Molodečnė. Lauksiu, mažai atvažiuos maniškiai. Nesulaukęs — važiuosiu Minskan. Čia nėra išrovavimo pasilikti, nes girdėti vokiečių kaunuolių baubimas...

Labai daug vargo. Dabar lietus ir šalta, o mums reikia ant žemės gulėti. — Apleidžiant namus veik visi javaui buvo nuvalyta. Beje, prieš atiduodant Suvalkų gub. vokiečiams, rusai paėmė kariuomenės visus devyniolikos metų vaikus.

Baigsiu. Jei galėčiau susieiti — nė per ištisą savaitę negalėčiau išpasakoti visa tai ką patyriau ir mačiau.

Sudiv! Jūsų brolis *Petras Dumblauskas.*

SKAITYKIT IR PLATIKIT "NAUJIENAS"

"Kova" Savaitinis Laikraštis

Geriausias darbo žmonių draugas ir užtėrejas. Per dešimt metų savo gyvavimo ir sunkios kovos su darbininkų priešais dar neišžengė iš tikrojo kelio, kuris veda darbininkus prie gerovės.

"Kovas" kaina metams \$2.00

Ta pati kaina ir užrubežiuose. Pažiūrėjimui vieną numerį prisiunčiame DYKAI. Rašdami laiškus, adresuokite sekančiai:

"Kova, 229 N. 6-th St. Philadelphia, Pa.

NAUJA KNYGA!

Tik ką išėjo iš spaudos knyga vardu "AMERIKA". Tai yra rinkinys įvairių faktų, žinotų Amerikoje gyvenantiems ir čion atkeliaujantiems lietuviams. Surinko V. K. Ruckauskas, "TEVYNĖS" redaktorius. "AMERIKA" yra informacinis veikalas, kuris jau nuo senai buvo pageidaujamas. Jame teipa daug reikalingų ir naudingų patarimų ir nurodymų, taipgi Am. lietuvių statistika. Knyga didelio formato 6 x 9 col., 288 puslapiai. Kaina tikrai... 75c. Reikabūkite ir pinigų sūpūkite pas **M. J. Damijonaitis** 901 W. 33-rd Street CHICAGO, ILLINOIS. P. S. Visas pėnas nuo šios knygos, yra paskirtas Prieglaudoms namui S. L. A. Norint kitokios knygos, reikalaukite iš mano lietuviškų knygų krautuvės katalogo.

\$5.00 vertės šmotas geležies padirbtas į pasagas yra vertas \$10.00; padirbtas į adatas yra vertas \$350.00; į peiliuko geležies — \$3.285; o padirbtas į "plaukus" laikrodžiams vertybė užauga iki \$250,000.

Daug konditorinių užsidarė, nes trukstant cukraus ir pirmosios rūšies miltų, negalima gerų saldinių iškepti.

Telefonus, palikusius tuščiuose butuose liepta nuimti. Dabar centralinė stotis klausinėja kuriuose butuose nebelyko gyventojų.

Peoples špitolėje mirė James Wordsell, gyvenęs 414 Wallace St. Pėtnyčios vakare jį sužeidė gatvekaris.

Dovana nuo SUSIVENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE KALENDORIUS 1916 metams.

Tokio KALENDORIAUS lietuviui dar neturėjo, nes nebūvo kas gali toki išleisti. Grota įdomiai parinktų reikalingų kalendorių žinių, jame yra keletas skyrių, kuriuose telpa įvairūs labai naudingi pasiskaitymai: apysakos, eilės, straipsniai iš istorijos, higienos, draugišio gyvenimo ir tt. S.L.A. Kalendoriuje rasite straipsnius geriausių rašytojų amerikiečių.

"S.L.A. KALENDORIUS", gražiais spalvuotais viršialais, 240 puslapių, didelio formato ir gražios popieros, gaunamas visur, pas visus agentus, S.L.A. kuopose, visuose lietuviškuose knygynuose. Todėl reikalaukite jo. Jei negautumet pas savo knygų agentus, tai reikalaukit tiesiog pas mus. KAINA TIKTAI 25 centai. Agentams rabatas. Kreipkitės:

A. B. Strimaitis 307 W. 30-th St. - - New York, N. Y.

Taupyk Muilų Vyniojamą Popierą

Vyniojamą popierą nuo Lighthouse Family muilo ir dėžės (box'ų) frontus nuo Lighthouse Washing Powder ir Flotilla muilo yra permainomi ant daugelio puikių premijų.

Atsimink — Tai yra ne stampos. Armour'o muilo vyniojama popiera yra taip naudinga, kaip ir visada. Ateik į Armour'o muilo išdirbimo premijos kambarius ant 31 Place ir Benson st., Chicago, 11567 S. Michigan ave., Kensington arba 9213 Baltimore Ave. So. Chicago, ir peržiūrėk mūsų didelį parinkimą naudingų ir puikių premijų. Dauguma yra tinkami del Kalėdinių dovanų.

ARMOUR AND COMPANY

\$26,800,000.00

Suviršum depozitų turi dabar didžiulis Valstijos Bankas-State Bank of Chicago

uo jo įsteigimo 1879 metuose, tasai bankas nuolatos augo taip, kad šiaandien jo kapitalas ir atsarga yra daugiau kaip keturi milijonai astuoni šimtai septyniolika tukstančių dolerių — \$4,817,000.00.

Be 36 tukstančių žmonių, kur turi pasidėję savo pinigų šiame banke, čia jau sudėta Suvienytųjų Valstijų valdžios, Illinois valstijos ir Chicagos miesto pinigų.

Lietuviai, kuriems rupi saugumas jų pinigų, tegul pasideda šitame banke. Daug lietuvių yra pasidėjusių čia savo pinigų, ir džiaugiasi. Atleję bankan klausile Mr. Lalis.

Bankas moka 3%. Aldaras nuo 9 ryto iki 3 val. po pietų; Subatomis iki 2 val. po pietų. Įsidomėkite adresą

STATE BANK OF CHICAGO

Kampas La Salle ir Washington Sls. prieš City Hall.

NAUJIENOS

The Lithuanian Daily News

Published daily, including Sunday, by Lithuanian News Publishing Company. Address: 1840 S. Halsted St., Chicago, Ill. Telephone Canal 1506.

Entered as second-class matter March 7, 1914, at the Post office at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.

Terms of subscription: In Chicago, by carriers, per week 12 cents; by mail, one year \$6.00. Outside Chicago, by mail, one year, \$5.00.

Sunday Edition ("Nedėlios Naujienos") yearly subscription \$2.00; 6 months \$1.00.

NAUJIENOS

Pirmas Lietuvių Dienraštis Amerikoje. Eina iš Chicago kasdien ir nedėdieniais. Leidžia Naujienų Bendrovė.

Prenumeratos kaina: Chicagoje — per išnešiotojus 12 centų savaitėje. Paštu siunčiant, Chicagoje metams \$6.00, pusei metų \$3.50.

Kitur, ne Chicagoje, metams \$5.00
Pusei metų \$3.00
Trims mėnesiams \$1.75
Dviem mėnesiams \$1.25
Europoje, metams \$7.00

"Nedėlios Naujienos":
Metams \$2.00
Pusei metų \$1.00
Pavienis "Naujienų" numeris 2c; "Nedėlios Naujienų" — 5c.

Adresas: Naujienos, 1840 S. Halsted St. Chicago, Ill. Telephone Canal 1506.

Redakcijos Straipsniai

Prasidėjo ginčai tarpe prezidento ir buvusiojo valstybės sekretoriaus. Anadien Bryanas, peikdamas Wilsono kalbą, laikytą Manhattan klube, Brooklyn, pasakė, kad Wilsono planas didinti šalies kariuomenę ir laivyną esąs nekritiškiškas. Prezidentą toks pasakymas, matoma, užgavo ir jis pasiskubino jį tuojau atremti. Imdamas citatą iš Biblijos, jisai išvadžioja, kad ginklavimo didinimas pilnai sutinkas su krikščioniškos mokslo. Su pagelba krikščionių mokslo, vadinasi, vienas, prirodo, kad militarizmas yra blogas daktas, o antras — kad jisai yra geras daktas. Bet tais savo prirodojais jie prirodo tikrai, kad j ginčus apie kariuomenės klausimus krikščionybė nėra ko kišti — ką mes jau ir esame pasakę keletas dienų atgal.

Užvakar Amerikos Darbo Federacija (A. F. of L.) pradėjo San Francisco'je savo metinę konvenciją. Tarpe kitų raportų, kurie tapo prirengti konvencijai, yra ypač indomus tas, kuris rodo nelaimių skaičių Amerikos dirbtuvėse, kasyklose ir tt. Tas skaičius pasibaisėtinas. Įsivaizduokite: kasmet Suv. Valstijose įvairiose dirbtuvėse užmušama 25,000 darbininkų, o sunkiai suveidžiama net 700,000! Darbininkų kraujas liejasi, reikiška, ne tik tai ant karės laukų. Šimtą kartų todėl turi tiesą tie žmonės, kurie sako, kad Amerikos darbininkams vertėtų per Europos dalykus neužmiršti ir savo "naminių" reikalų. Tris ketvirtadaliai milijono nuostolių žmonėms — tai yra jų problema, apie kurią apsimoka rimtai pagalvoti, jei ne kam kitam, tai bent darbininkams, kurie metai iš metų turi juos kęsti. Nė vienam darbininkui nėra paslaptis, kad didžiausia jų nuostolių dalis priklauso nuo netikusių darbo sąlygų.

Vokiečių ir neutralių šalių laikraščiai per greit pasiskubino užgiedoti "amžiną atilsį" Rusijos kariuomenei. Jie sako, kad po bausių smugių Lenkijoje ir Lietuvoje, rusų armija busianti visiškai sudemoralizuota bent kokiam pusmečiui. Tas, pasirodo, netiesa. Rusi-

jos kareiviai ne tik tai nenubėgo betvarkėje nuo priešo, bet da užpuldinėja jį, ir juo toliau, tuo smarkiau. Gal but, kad iki ateinančio pavasario jie ir neįstengs daugiaus nieko nuveikti, kaip trukdyti vokiečius ir neuoti jiems dideles spėkas siųsti į kitus frontus, bet pavasaryje jie gal pasidaryti pavojingesni Vokietijai. Apie tai, kad galutinai sutrynus tal-kininkus, teutonų sąjungai todėl daug svajoti nėra ko. Teisingai sako tad Berlyno "Vorwaerts" (s.-d. organas), kad išmintingiausias Vokietijai" darbas būtų pagalvoti apie taiką. "Vorwaerts," kaip girdėt, tapo už tai sustabdytas.

Apie taiką tečiaus kalba ne vien Vokietijoje. Ejo paskalai, kad taikos nori serbai. Buvo gandas, kad taikai kelio jieš-ka rusai. Dabar vėl daugelis pradeda spėti, kad palinkima prie taikos turinti ir Italija. Jie sako: kodėl Italija neapskelbia karės Vokietijai ir Turkijai? kodėl ji kariauja su Austro-Vengrija taip lėtai? Išties, Italijos nenoras giliai įsima-lyti į Europos karę matyt aiš-ki. Jeigu-gi prie talkininkų prisidėtų Graikija, kurios rei-kaikai yra griežtai priešingi Ita-lijos reikalams, tai pastarosios upas gal ir visai atšaltų. Bet daug daugiau sveria, negu visa tai, viešai praskambėjusios kal-bos apie taiką Anglijos parla-mente. Britanijos lordų bute viešas lordas stačiai užreiškė, kad ilgesnis karės tęsimas gra-šina Europai suirimu ir revo-lyucija. Turbut visgi yra žen-klų, gąsdinančių Europos ponus, jeigu jie ima nebeslėpti savo baimės nuo pasaulio akių.

APŽVALGA

LIETUVOJE.

Amerikiečiams gerai žino- mas drg. A. Baranuskas para- šė 7 d. rugsėjo sekamą laišką S. D. P. Užsienio Biuro sekreto- riui (išspausdinta "Rankpel- nyje"):

"Mes gyvi, gyvenam tary- tum po senovės; dirbam, val- gom ir t.t., bet vis-tik dvasios stovis nekoks; vidų koks tai neramumas, laukimas ko tai naujo. Iš laikraščių žino- me, kad mieste (Vilniuj) liko tik tie, kurie ten gimę, ir tai atmetus turtinguosius. (Ki- tus, matyt, išvarė, turtingie- ji patys išbėgo. Red.). Fabri- kai sustojo savaitę atgal, bet darbininkus da ne visai palei- do: daugelis, beveik visi fab- rikantai, nenori už dvi savai- ti iškalno mokėti ir tai iš jų pinigų, kuriuos iš valdžios gavo, kaip paskolę lengvo- mis sanlygomis... Fabrikant- tai pelno iš fabriky evakuaci- jos, bet visiems darbinin- kams grėsia badas, ir tai ap- sireiškia epidemijos (užkre- čiamų ligų) pavidale: dezin- terija (kraujavimas) ir da aštresnės. Jau dvi savaiti, kaip girdime artilerijos grio- vimą — 25—35 varstai nuo musų. Šiandien sutikau Su- valkų gub. ir Trakų pav. gy- ventojų. Jų važiuoja vieš- keliu begalo; negali matyt a- kia, kur baigiasi. Vienas už kito vežimai su visu turtu, karvėmis, kiaulėmis... Trau- kia į rytus. Nakvoja plikam lauke, giriose; ugnį kurina, kaip cigonai. O jų užpakaly matyt tik dūmai ir girdėt- griovimas. Oras šaltas, lyja. Gyvulius pamestinau parduo-

da ir tik ačiu tam, kad ka- riuomenei kai-kur perka, no- rint sumažinti kainą. Vis- tik dykai neprapuola. Bet dauguma nė to negauna, dy- kai atiduoda. Pilnas iširi- mas... Aš ir mano draugai nutarėme iki galo but savo vietoj, o paskui gal nė nebus galima išvažiuoti... Vilnių organizuojausi milicija, bet da nepradėjo veikti... Nuo Rim- vydo nebėr žinių jau 3 savai- tės, tai yra nuo to laiko, kaip paštas sustojo... Nuo Ameri- kos draugų nieko negavom. Parašyk jiems apie tai ir kad ateity jie tiesiog mums siųs- ty, o ne nacionalistams."

Paskutiniais žodžiais A. Ba- ranuskas, matoma, duoda pa- tarimą, kad aukos būtų siun- čiamos darbininkų organizaci- joms. Gaila, kad Lietuvoje gyvenantys draugai, kuriems rupi, kad amerikiečių aukos neitų į nacionalistų rankas, ne- painformuoja plačiau apie ki- tokius aukų siuntimo kelius.

KAM TAIP KRITIKUOT?

"Dilgėlės" paskutiniame sa- vo numeryje sako:

Šita kruviniausioji karė parodo, kad visoki Bebeliški šnekėjimai apie socialistų pasišventimą tėvynei apginti nuo svetimų užpuolikų yra tai kruvini burbulai.

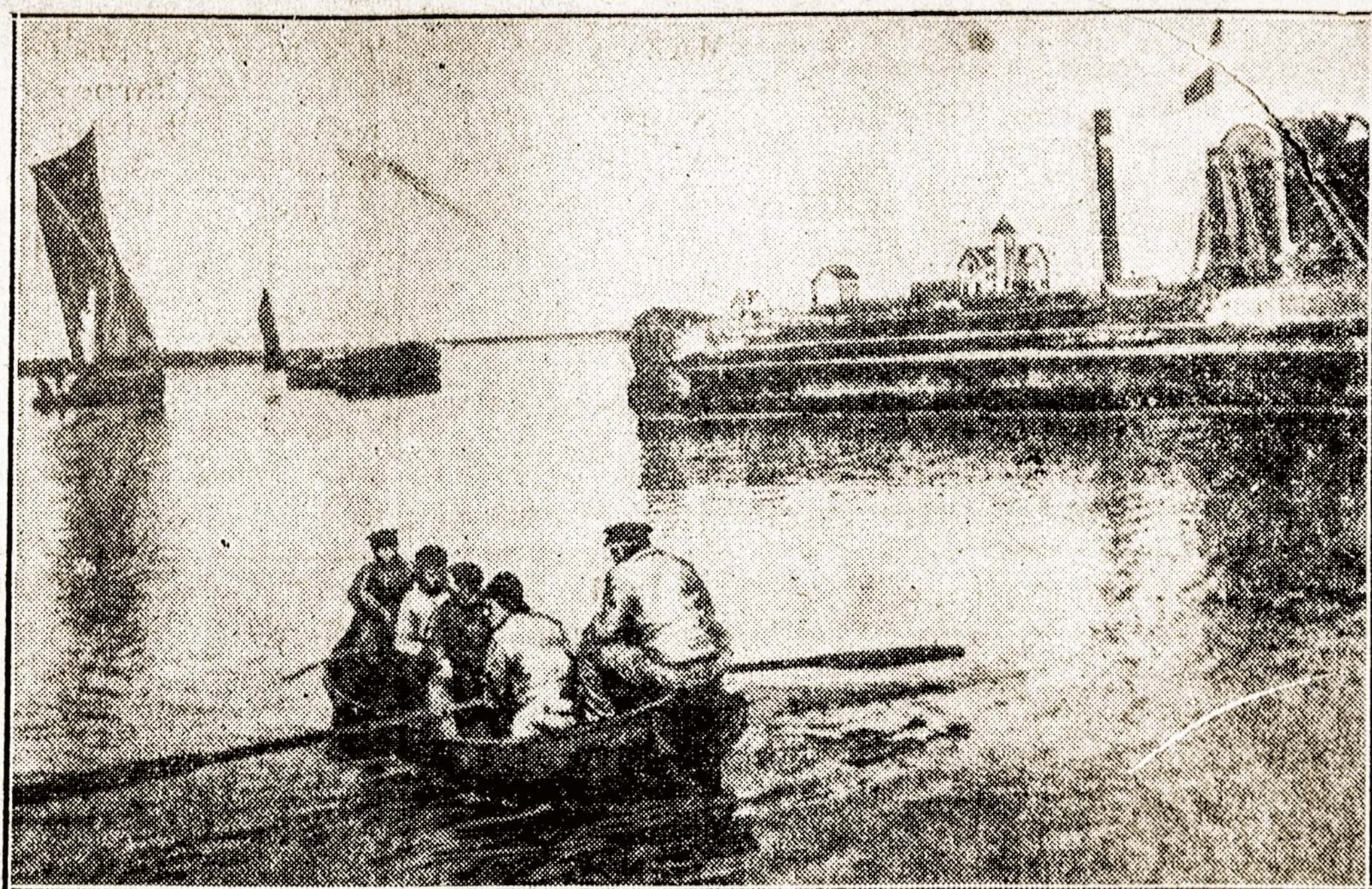
Gaila, kad senelis Bebelis numirė prieš karę. Butų pa- matęs, kad jis kvailai šnekė- davo Vokietijos parlamente. Teip kvailai, kaip dabar ne tik šnekomis praleidžia, bet ir daro tą patriotišką kvaily- bę įvairių šalių socialistai, remdami savosios tautos ka- pitalistus, o mušdami kitos tautos socialistus.

Turės but didelė šluota to- kioms kvailybėms išvalyti!

Perskaitęs tokius žodžius so- cialistiškame laikraštyje, klausi savęs: kam šitokios kritikos reikia? Nejaugi išties tas, ką daro šiandien Europos socialis- tai yra tikrai kvailybė? Ir ne- jaugi "Bebeliški šnekėjimai" užsitarinauja to, kad be niekur nieko vadinus juos kvailiais?

Visas pasaulis — ir socialis- tai ir socialistų prieštai — pri- pažįsta nabašniką Bebelį di- džiausio proto žmogum, stačiai genijui. Jo veikimas, ir ypač jo "šnekėjimai parlamente", uždėjo antspaudą ant ištisos gądynės Europos istorijoje — ir staigu dabar į jį metama "kvailybėmis" ir "kruvinais burbulais!"

Iš to, ką "Dilgėlės" rašo apie Bebelį, išrodo, kad jis buvęs kone kariaujančio patriotizmo apaštalu. Bet tai juk yra vi- sai netiesa. Laikę francuzų prūsų karės jįsai taip smarkiai

Belgai uosto darbininkai Nieuport'e.

kovojo prieš valdžią ir buržu- aziją, kad net į kalėjimą pa- kliuvo. Ir dabartinei karai pra- sidėjus, nuoseklieji Vokietijos socialdemokratai (pav. Kauts- ky) siūlė Bebelio taktiką prie- šais tuos savo partijos drau- gus, kurie stovėjo už karės kre- ditų priėmimą.

Kadangi Bebelio taktika (motyvuotas susilaikymas nuo balsavimo) tapo atvesta Vo- kietijoje, tai jau matyt, kad Be- belį kaltinti už šios dienos so- cialistų darbus negalima. Bet mums išrodo labai paviršuti- niška ir neteisinga esant ir tuos darbus charakterizuoti kaip kvailius. Kur-gi jau pasidėjo tų Europos socialistų protas, kurie per dešimtis metų savo išmintim stebino ir savo ir ki- tų šalių žmones?

Jeigu sakysime, kad ypatin- gos aplinkybės privertė juos elgties, ne taip, kaip reikėjo, tai juk ir tuomet jų elgimosi prie- žastis būtų ne stokoje arba ne- tekime proto, bet tose aplinky- bėse. Bet smerkiant Europos socialistų darbus, reikėtų pir- ma da nurodyti tikrai, kas juo- se bloga. Ar-gi jau tame pasa- kyme, kad socialistai skaito sa- vo pareigą "ginti tėvynę" nėra nė krislo tiesos ir išminties?

Moterų Teisės Texas Valstijoje

Kaip jau žinome iš praneši- my, moters pralaimėjo trijose valstijose suteikime joms bal- savimo teisių. Jos pralaimėjo New York, Massachusetts ir Pennsylvania valstijose. Kiek pirmiausia — ir New Jersey valst. Kad ten moterų balsa- vimo klausimas tapo sumuštas didžiuma balsų, tad nėra ko daug stebėtis. Matoma, ten vyrai nėra dar pilnai persitik- rinę, kokią svarbą turi moterų prisidėjimas prie išrišimo vi- suomenės klausimų. Bet jau reikia kiek nusistebėti iš Texas valstijos įstatymų, suteikiančių moterims ypatingai keistas tei- ses, ypač išteklėjusių moterų dalykuose. Visai kitokios yra teisės vedusiems vyrams.

Kaip ir visur, randasi vyrų tokių, kurie rupinasi užlaikyti savo žmoną ir kudikius taip, kaip geriausiai jie supranta ar gali. Jie myli savo žmoną, sa- vo kudikius ir tai jų vienintė- lis uždavinys žiūrėti, kad ta šeimyna būtų laiminga ir pavy- zdinga. Tokie vyrai supranta, jog moters ir kudiškai yra brangesni ir pagarbos vertesni, negu kokie ten įstatymai. Tie vyrai yra visomet pasirengę pagelbėti joms ir jų kudiakams, kad įvyktų geresnės sąlygos su- bartiniam kapitalistiškame su- rėdyje.

Nebekalbėsime apie tai, ar randasi tokių vyrų socialistų

tarpe, ar nesocialistų. Vienok pažymėsime tai, kad socialistai pirmi pamato neteisingus ka- pitalistų darbus ir jie pirmi iš- tiesia ranką nuskriaustiems.

Texas valstijoje socialistų or- ganizacija, berods, viena iš sil- pniausių. Jos organizacijos se- susitvarkymas skaudžiai atsi- liepia ir ant moterų pačių. Ten jims be paliovos prieina šau- ki ir šaukti per spaudą bei mi- tingus, kad vyrai joms prigel- bėtų jų nelemtame padėjime.

Žinoma, tos moters, kurios aprūpintos ištekliais, nepaiso vargų tų moterų, kurios šian- die ne tik kad skurdą ir alkį kenčia, bet dar ir nuo vyrų pa- žeminimą ir panieką turi; nes juk ten, kur moters netur bal- so, vyrai sudaro tokius įstaty- mus, kokie jiems geriau patin- ka.

Kudikis yra už vis labiausiai brangintinas draugijoj; bet kad suteikus pagarbą kudiikiui, pir- ma reikia pagelbėti motinai. Legališka vergija neduoda ta- pti tobula motinai, nors jos re- težiai būtų ir iš rožių lapų pin- ti. Kaip-gi tad yra toms, kurių retėžiai yra sunkūs ir kurias į- statymai, vietoj proteguotų, sunkiai skriaudžia?

Esame pastebėję kelis pavy- zdžius Texas valstijoje, kur vy- rų įstatymai be pasigailėjimo skriaudžia moters, taigi ir mo- tinas.

Ponia Emilia King buvo per- penkerius metus už Felder King. Juodu per tą laiką su- silaukė dvejetainį vaikų. Be ma- žiausios priežasties jis ėmė ir apleido savo šeimyną ir apsi- gyveno Louisiana valstijoje. Jo žmona ir kudiškai pasiliko be- priežiūros. Jis visai nepadėjo savo šeimynai. Po trijų metų jis sugrįžo pas savo tėvą į Te- xas valstiją.

Kuomet Felder King apleido savo šeimyną, jis paliko nuo- savybę, susidedančią iš nami- nių rakandų, vienos kiaulės, arklio, vežimo ir ukiškųjų pa- darų, kuriais ponias King nau- dojo, kad užlaikytų save ir sa- vo kudikius. Prie paliktos vy- ro nuosavybės ten buvo ir jos asmeniška nuosavybė ir, esant jam prasišalinus, jos nuosavy- bė kiek padidėjo, pasidėkavo- jant jos gubumui ir neatlai- džiam ilgų valandų darbui.

Neilgai trukus, Felder King pardavė augščiau paminėtą nuosavybę savo tėvui, pasirem- damas tam tikrais Texas valsti- jos įstatymais. Teismas pripa- žino daktus jo tėvo nuosavybę ir ponias King tapo išmesta ant gatvės su savo kudiakais. Tei- smas neatreipė jokios atidos ir į tai, kad ten ir jos dalis buvo.

Kitas pavyzdys rodo sekantį atsitikimą: Kada ponias Mary Brown ap- leido jos vyras, palikdamas ir mažą kudiaką prie jos, ji surado

sau darbą ir už kurio laiko pra- dėjo uždirbti sau ir savo kudi- kiui pragyvenimą. Dalį savo uždarbio ji atidėdavo bankan, norėdama tuo sutaupyti sau kiek ant juodos dienos.

Vieną rytą užėina pas ją žmogus su "bila" rankoje ir ro- do jai, aiškindamas, kad jos vyras jam skolingas tiek ir tiek, ir net vyro parašas ant tos bilos yra. Žinoma, ji atsisakė padengti skolą "savo" vyro ir pasidavė teisman. O teismas nusprendė, kad ji apmokėtų pabėgusio vyro skolą, pasire- miant tuo, kad negalima sura- sti jo buvaines. Ponia Brown jau negalėjo priešintis tei- smui. Ne pro šalį bus paminėti dar vieną pavyzdį.

Kurį laiką ponias Carrie Bor- den gyveno su savo vyru. Dar prieš apsisėmiant jį turėjo pasi- dėjus bankan šešis tukstančius dolerių ant savo vardo. Lai- kui bėgant, jį apturėjo žinia iš banko, kad jos čekiai jau ne- bus priimami daugiau. Ji pa- tyrė, kad jos vyras ėmė pinigų iš banko ir išleidinėjo pragėri- mui ir kazyromis, nors jau pir- ma buvo pranešta banko prezi- dentui, kad jos vyras yra gir- tuoklis ir ištivirkėlis ir kad jam neišduotų pinigų. Nors ir bu- vo pripažinta, kad bankas turė- jo pranešimą apie neišdavimą jos vyrui pinigų, kaip girtuo- kliui, vienok teismas palaikė už teisingą pasielgimą, kad jam tapo išduoti pinigai iš banko. Ir dar teismas (supreme court) pasakė, kad vyras turėjęs to- kią-pat teisę prie tų pinigų, kaip ir ji; dar daugiau — ji ne- turėjus teisės imti pinigų iš banko be jo pritarimo! (Ist. 63 S. W. 867).

Iš augščiau nurodytų faktų (apie kuriuos esu pats patyręs dar man gyvenant San An- tonio, Tex.), matome, kokie bru- tališki įstatymai randasi Texas Valstijoje apie išteklėjusias mo- teris. Ir kiekvienas vyras, tu- rintis motiną, seserį, žmoną ar dukterį, kurią jis gerbia, turėtų laikyti sau už pareigą prigelbėti atimamą tokius įstatymus, kad tuo apsaugojus silpnus ir beteisius žmones nuo legališ- kos vergijos ir despotizmo, į- sigalėjusio kokių ten nebūtų valstijoje.

Turėtų būti visame lygibė. Įstatymai turėtų but pakeisti, kad apgynus moteris nuo be- teisės ir vargo. Pralaimėjus moterims tose trijose valstijo- se, jos pralaimėjo ir kitose, o daugiausia Texas valstijoje.

Kur meilė, užsitikėjimas ir pagarba yra, ten prisakymai ir prievarta nereikalingi. Bet kur vyrai ir moteris nesutinka kooperatyviškai gyvenime, ir kur vyrai brutališkai elgia- si su savo žmona ir kudiakais, ten įstatymai turi but tokie, kurie apginti moterų teises. Taigi kiekvieno pareiga yra kovoti, kad suteikus moterims balsavi- me ir kituose teisių dalykuose lygibę su vyrais. A. Žagaras.

Redakcijos Atsakymai

Kaziui Czepukui. Tamstos laiską pasitūmė rubsiuvių or- ganizatoriui, P. Galskiui. Lai- kraštin dėti jį negalima.

Frank J. Levinskui. Jūsų klausimu nesupratome.

"Atelies" Redakcijai ir A. Kazakevičiui. Adomas Kaza- kevičius skundžiasi, kad "Nau- jienos" nedavusios jam vietos pasiteisinti, bet iš jo paties straipsnio matyt, kad užsipul- dinėjimai ant jo tilpo ne "Nau- jienose". Kam-gi tad skelbti kad jos buk duodančios vietos šlovės nuplėsimui, o nepri- mančios atitaisyti?

JAUNUOMENĖS SKYRIUS

APIE LIETUVIŲ JAUNIMO SĄJUNGĄ.

Paskutiniame „Jaun. Liet.“ numeryje tilpo net trys straipsniai apie tverimosi Lietuvos Jaunimo Sąjungą. Kas gi tai yra per Sąjunga? Paklauskime, kas sakoma apie tai mūnėtuose straipsniuose: Jonuko straipsnyje pabrėžta sekami žodžiai: — „dirbti ateities vandenį.“ Kiek žemiau seka: „traukti visą jaunąją vandenį buryn, kurio obalsiu būtų: *Svietis ir švietis* (pabrėžta). — Tai bus uždaviniai.

O idealu turėtų būti „Laimės žiburėlis.“ Kiek toliau Jonukas betgi perspėja, kad reikia vengti „siauro partysviškumo“, nes esą partysviškumas jaunūmėnei kenkia.

Besiorganizuojanti Jaunimo Sąjunga pasak jo turėtų „stovėti ant tautinės kultūros pamatų.“

Kitame straipsnyje, butent *Atsiskaitime*, taipgi minima, kad jaunimas privalo susitelkti tokion organizacijon, „kurio nebūtų varžoma nei vienos kokios srovės, partijos bei pažvalgos.“

Ir šiame straipsnyje, kaip ir pirmame iškelta obalsis „*Svietis ir švietis*.“ Kiek toliau paaiškinama, kad visas veikimas bus kreipiamas pažangos ir pirmynžangos pusėn, neliečiant srovių, partijų, tikybos autoritetų, bei jų mokinių ir idejų, nežiurint kaip anos būtų geros ar blogos.“ Į pabaigą atsiskaitimo da pridėdama: „Mes pritariam visoms pažangioms partijoms, kurios tikiai Lietuvos yra ir nė vienos nepažangios nepasmerkiam.“ Ir visada stengsimės *visiems* už gerą geru atsiliegti.

Kaip matyti, naujos Sąjungos spalva labai neaiški. Visa, ką galima patęmty joje išpradžios, tai norą būti geru ir „mums ir jums.“ Spalva gal kiek paaiškės, jei pranešiu, kad komisijon apdirbimui organizacijos įstatų įeina d-ras Šliupas, F. Živatkauskas, K. Demikis, K. Genis, Mrs. K. A. Gar-mus.

TEATRAS.

V-o M-us.

Paskaita, laikyta 1 ir 8 d. spalio šių metų Jaunimo Organizacijos Lavinimosi susirinkime. (Žiur. „N.“ 264 num.)

Be to tik iš žmonių nudavimų pamėgdžiojimų yra kilęs teatras. Teatras didžiojoje kito iš gamtos apsiereikimui, atsivaidzinusių žmonėse.

Kaip minėjau, kiekvienas žmogus mėgsta nuduoti kitų veikimus, kuriuos jis yra matęs girdėjęs arba pats sumanes. Kiek žinoma, ir žemiausia stovintys individumai turi tas ypatybes. Tai nuo čia ir prasideda teatro pamatas.

Žemai apšvietime stovinčios tautos visus gamtos apsiereikimus įsivaizdina sau viršgamtiniais, dieviškais. Tų tautų nariai nesupradingami šitų apsiereikimų priežasties, drėba iš baimės, matydami apsiereikimus neprielankius sau, arba džiau-

giasi, šoka — matydami tuos vaizdus apsiereikimus, kurie jų gyvenimui naudingi.

Gamtos balsai juos linksmina ir jie bando nuduoti tuos „dievų balsus.“ Iš to tveriasi muzikė.

Žmonės iš džiaugsmo labiau sujunda. Ir štai laukinius matome, kaip jie ugniai, saulei, vėjui arba kitiems „dievams“ atiduoda garbę už jų malonę šokiais, muzike, šukavimais — dainomis.

Tokias apeigas vadiname ti kybiškaisiais teatrais...

Laikui bėgant žmonės lavinosi, pažino, ištyrė daug gamtos apsiereikimų, suprato jų priežastis ir jau tokius jų, kaip perkuną, vėją, saulę, ugnį paliove garbinę ir vadinę dievais. Gi šokiai, muzikė, dainos persimainė iš tikybiškųjų į svietiškuosius pasilinksminimus prisiminimus arba tiesiog dvasišką peną.

Paikime kad ir mokslą. Tai bus nudavimas (? Red.). Iš pirmo lyg ir keista girdėti tai, bet prisimenant, jog mokslas yra ne kuo kitu kaip tik nudavimu, tyrinėjimu to, ką kiti jau yra padarę arba išradę, turėsime tą patį pamėgdžiojimą — nudavimą, tik gal kiek vaizdžiau, aiškesnėje formoje atvaizdinamą. Mokslas bus rimtas teatras. Iš tokių nudavimų — atvaizdinimų vis išėina žmonijai. Viskas delei to gerinasi, šviečiasi, ima naudingsus pavyzdžius arba piktinasi nemalonumais; ir taip žmonija žengia pirmyn.

Paminėtina, jog ir baisiausi vaizdai žmonijos gyvenime yra priimti vadinti teatru. Štai nors ir karė, — kuo ne kiekviename laikraštyje patęmtyse pranešimus: „Vakariniame karkės teatre mažai kas veikama,“ arba „Rytuose karės teatras sparčiai veikia“ ir t. p. Kitaip sakant nėra sviete to pergyvenimo, kuris neturėtų savyje teatrališkumo, nežiurint kokioje formoje jis neapsireikštų.

Šiandiena teatrališkumas apsupa visą žmoniją ir, nepaklysiu taręs, kad kaip nudavimų regykla, teatra yra puiki mokykla. O senovėje teatras buvo vadinamas vienatine mokykla plačiomsios minios „žemųjų.“ Pavyzdžiui, Graikijoje, kur teatras užlaikydavo valstiją, visiems buvo daleidžiama regėti vaidinimai uždalyk.

Jeigu šandie daugelis įvairių „moralistų“ ir pyksta ant teatro ir žiuri į jį kaip į žmonių tvirkintoją, ypač prasčiokų žmonių, tai tam nedaug galima ir prieštintis. (Teatras netvirkina žmonių, ir nuomonėms, kad buk jis tvirkina, reikia prieštintis. Red.) Vienok reikia atsiminti, jog čia ne teatras yr kaltas, o pačių žmonių tamsumas arba neturtas. Bet žmogus turėjęs progą nors kiek susipažinti su praeitimi, tautomis, žmonių papročiais ir pergyvenimais žmonių nuotikiams, toks žmogus visuomet pasakys, jog teatras yra gyvenimo paveikslu, nežiurint ant kiek jis yra maloniu arba piktinančiu. (Bus daugiau.)

SKAITYKIT IR PLATIKIT
"NAUJIENAS"

UŽAUGĘ MAŽVAIKIAI

„Naujienu“ N 253, perskaičiau straipsnį Gražiosios Katriutės — Kodel taip? Jame auorė duoda trupulį pipirų musų vyrams už jų veidmainystę, ar tai „kamišką nedrasumą“ — kaip ji pati išsitaria.

— Vyrai, ne savo vežiman išsėdote! — sako ji jiems.

Ir tas Gražiosios Katriutės žmetimas prieš mano norą išaukė nusišypsojimą ant mano veido. Tik nemanykite vyručiai, kad aš juokiuosi iš Gražiosios Katriutės. Anaipol ne! Man patiko Gražiosios Katriutės drasumas. Ji be varžymosi, be veidmainiavimo, atvirai metė vyrams pirštinę į veidą, kurią jie pilnai yra užsitarė.

Savo straipsnyje Gražioji Katriutė nušviētė veidmainišką vyrų atsinešimą į jaunūles. Aš gi noriu pridėti keletą brūkšnių apie tokį pat negeistiną jų atsinešimą prie savo idejų ir persitikrinimų. Aš čia klabėsiu apie jaunūlius socialistus, nes jie arčiausia man prie širdelės guli.

Tankiausia jaunūlis socialistas esti netiktai atkaklus kapitalistų ir dabartinio netikusio surėdymo priešas, bet ir didelis laisvamanis. Jis nepripažįsta bažnyčios, akymirksnyje sugriaua tikėjimo dogmas ir drąsiai skelbia bedieviškas teoras, pašiepia bažnytines apeigas, o ką jau bešnekėti apie jo pažūras ir kunigus ir jų gaspadienes. Jis kaip vilkas į žriu negali į juos ramiai žvilgtelti. — Ir visos tos ypatybės jame apsiereikia tokioje smarkumoje, tokiam neperlaužiamame tvirtume, kad rodos ir pragaro vartai nebeįstengtų sulaukyti jo nuo žengimo tuo keliu.

Pagirt reiktų jaunūlius, jeigu jie taip ir elgtųsi gyvenime, kaip kalba.

— Bet panašiai jie elgiasi „teorijoje.“ Praktikoje gi visai kas kita pastebijama.

Štai neseniai mūsų mieste apsiėdė trys brolieliai — „trys brolieliai dobilėliai.“ Ir visi iš socialistų kuopos. Visi laisvamaniai „nesugriauamo persitikrinimo.“ Ir visi paėmė šliubą... bažnyčioje!.. Du katalikiškoje, vienas — reformatų. Jog tai laisvamaniams pritinka — ar ne?! — Aš tylėčiau, jeigu tai būtų atsitikę vien mūsų mieste, bet aš esu tikras — aš žinau, kad taip atsitinka daugelyje vietų. Aš tylėčiau, jeigu tai padarytų koks nežymus, anttraielis socialistas. Bet taip padaro „vada!“

Štai ir iš mano apkalbamų socialistų, vienas buvo, galima sakyti, kuopos galva, gerai išsilavinęs vyras, išliejęs daug rašalo berašydamas „Laisvėje“ apie laisvą apsiėdinimą ir da, atsiprašant, poetas, (Kirie eleison!)... Tai ką jau bekalbėti apie antraeilius!

Kuomet giliau pažvelgi į tokius musų „vyrų“ nelemtus pasielgimus, taip ir norisi sykiau su Gražiąja Katriute kuždėti jiems į antrąją ausį: „Vyručiai, jūs esate užaugę mažvaikiai! Jums ne idejomis reikia žaisti, ne teorijomis, bet čiulpuku, kuriuo jūs permažai žaidėte budami kudikėliais.“ P. K—as.

PRASALINKIME NESUSIPRATIMUS.

Kodel mes dejuojame, kad mažai turime draugų savo kuopose ir nevyksta mums darbas? — Todėl, kad mes nemokame ir nežinome kaip prieiti prie naujų narių arba draugų. Todėl, kad mums stoka susipratimo.

Prasalinkime nesusipratimus, kurie musų tarpe nesiliauja. Jie mums labai kenkia; jie lygiai ir visam socializmo judėjimui kenkia.

ĮVsupirma pakalbėsimė apie tvarką, kuri pas mus pasirodo, vpatinagai ant susirinkimų. Susirinkę mes pradedame ir užbaigiame svarstymus barniais. Praleidžiame tris keturias valandas vieniems ginčams, ir nieko gero iš to neišėina. Nesakau, kad visose kuopose tai atsitarktoja. Bet taip yra daugelyje man žinomų kuopų.

Mes, draugai, privalome stengties praslinkti iš savo tarpo tokius apsiereikimus. Pagerinimui dalykų pirmiausia palaiakykime geresnę tvarką susirinkimuose, kad atsilankę pas mus nauji draugai ar draugės rastų ką nors geresnio. Tuomet ir narių kuopose mes turėtume daugiau ir darbas sektusi mums geriau. O dabar?.. Pavyzdžiui, prisirašo musų kuopon naujas draugas. Atsilanko ant musų susirinkimo ir, matydamas betvarę, — daugiau jau nebenori lankyties. Taigi, stoka tvarkos susirinkimuose mes atitoliname ne vieną ypata, norėjusią prie musų prisidėti. Reikia geresnės taktikos. Mes tad galėsime išauklėti savo kuopelės ir sudrūtinti jas.

Paminėsiu čia, kokių būdu galima išauklėti silpnas kuopas. Mano nuomone tam reikalinga, kaip jau minėjau, geresnės tvarkos susirinkimuose, po to — turime daugiau atidos atkreipti į tvėrimą tokių kuopelių ar draugysčių, kuriomis galėtume pritraukti daugiau jaunimo, kaip pavyzdžiui, teatrališkų kuopų, chorų, ir prijungimą jų prie partijos. Tuo būdu musų intermė patintųsi.

Naujieji musų draugai ir draugės, susipažinę su musų veikimu taps pastoviais socialistais. Užtai, draugai, mes turime rengti kuodažniausia įvairių vakarėlių. Ir pamatysime, kad tokios kuopos, kurios šiandie silpnos, greitai laiku sustiprės. Be to, naujiems nariams įstojus kuoposna, reikia tuoj duoti darbo, kad jiems nebūtų nuobodu lankyti musų susirinkimus. Į darbą juos statykime, kaip pildyme įvairių partijos pareigų, taip lošimuose ir kitose vietose. Toliaus, kuodaugiau faktų, kuodaugiau prirodinėjimų ir kuomažiau aštrumų ginčiuose, musų diskusijose. Panašiai veikiant musų darbas augs, augs ir skaitlūs narių. Oaugimas pats savaimi didins da musų eiles, nes didis kunas traukia savęsp mažesni.

Mums šiandie sunku kovoti prieš daug didesnes už mus minias priešų. Bet mes nepasiduokime. Nes mes žinome, kad musų ideja, socializmas — šių su bažnyčia.

ra praklini ideja, yra vėta musų pasišventimo ir kad be to musų darbas nepragaiš, musų idealai, socializmas, įvyks gyvenime. Nors kelias į jį yra sunkus ir ne gėlėmis išklotas, bet žengkime pirmyn. Ir tebuna mums kovoje laimė. Lai keikia mus farizejai, lai keikia nesusipratę musų pačių broliai, mes eikime savais keliais. Į kovą, draugai! Ir tegul prasmenga kapitalizmas! Į darbą draugai, del ateities, socializmas musų idealas.

F. F. Nahučikas.

IRGI VEIKĖJAI.

Daugelis musų jaunūmėnės papratę pasirodyti veikėjais ir laikraščių skaitytojais esą.

Be to, tikrai taip yra? Tarkiai pasirodo, kad jų veikime nėra niek nieko apart pasiputimo, o laikraščius skaito tik nuo kitų gavę. Na, ar galima tokį „veikėją“ vadinti susipratusių, jeigu jis gailisi kelių centų laikraščiu ar knygai nusi-pirkti. Tiesa, daugeliui gal nepavelina gyvenimas išleisti tą centą, bet nesulyginamai daugiau yra tokių, kurie galėtų tai padaryti, bet gailisi, gailisi cento, o smuklėje prāvšvilpia kelis dolerius.

Tulas da sako: „Kam man prenumeruoti laikraštį, kad aš galiu gauti iš savo draugo jį uždyk.“ Toks žmogus nėra ne susipratęs, nei veikėjas. Jis yra tik ubagas dvasioje, mintas svetimais trupiniais. Nereikia manyti, kad mokant už laikraštį ar knygą remiama tik tas žmogus, kuris išleidžia knygą. O ne — perkant knygą ar laikraštį remiama ir visa menkutė lietuvių literatura ir tos idejos, kurios yra skelbiamos knygoje ar laikraštyje.

Be to, jei neimti laikraščio kiekvieno numerio, jei skolin-ties tik nuo draugo jį, negalima sekti gyvenimo. Daug svarbių dalykų praslinks nepatęmty. Daug svarbių dalykų eina per kelis laikraščio numerius, o neturint savo laikraščio, dažnai praeina pasitenkinti supratimu apie kalbamą dalyką tik iš tilpusios viename numeryj dailies straipsnio. Ir nestebėtina todėl, jei kartais keistas ir visai klaidingas numanymas pasilieka skaitytojo galvoje apie tai, ką jis perskaitė.

Ar ne tuo galima išaiškinti užpolimą ant man pažįstamos vienos ypatos už tai, kad ji, kaimynui paprašius, neturėdama kaip atsakyti, nunešė vaiką krikštan. Girdi, kaip galima nešti krikštan vaiką. Aš paklausiau, kodel gi negalima. Gavau atsakymą, kad darbininkiškame laikraštyje „Laisvė“ jam teko sužinot, kad socialistui nevalia turėti jokių ry-

Ištiesų, tasai žmogus rėmėsi „Laisvės“ diskusijomis apie bažnytinį šliubą. Bet jeigu jis būtų matęs tas diskusijas nuo pradžios iki pabaigai, tai išsibūtų taip kalbėjęs. Reikia, jis matė kieno nors nuomonę, išreikštą, o kitų — ne. Gi tie, kurie matė visas diskusijas, nepastebės nešime vaiko krikštan taip didelio prasižengimo.

Geriausia yra knyga pradėjus skaityt tol, kol nepabaigsi, o pabaigus ją — imti kitą. Laikraštį gi reikia skaityti kasdien, daboiant gvildenimą visų svarbesnių darbo žmogų paliečiančių reikalų. Tik tuomet galima buti susipratusių darbininku. *Meišų Tamosėlis.*

R. NEWMAN

Auksois

4825 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.
Didelis pasirinkimas pirmos rusies aukšnių daiktų, laikrodžių ir deimontų. Atsineš si apgarsinimą prie kiekvieno pirkimo gaus atmintį.

MOKYKIS BARBERYSTES.

Praktiškis Nuroymai.

Išmokymas \$25.00. Inrankiai duodami.

Tri—City Barber College,
606 W. Madison St arba 19 State St., Chicago, Ill.

Kiekvienas turi tai žinoti!

M. G. VALASKAS
349 Kensington Ave. Chicago

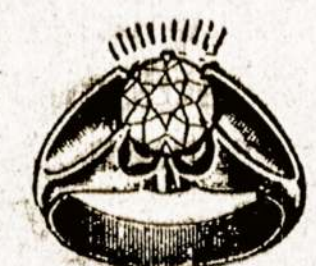
AR SKAITAI "LAISVĘ"?

Jeigu dar neskaityti, tai tuojau užsirašyk arba pareikalauk vieno numerio pažirėjimui. „Laisvė“ yra didžiausias darbininkų laikraštis, nes dabar eina dvigubai padidinta, t. y. 8 puslapių. „Laisvė“ išėina 2 sykii per savaitę todėl paduoda naujausias žinias iš viso pasaulio. „Laisvė“ telpa daug naudingų straipsnių, eilių, apysakų, juokų ir įvairių patarimų. Apai to, yra i vestas speciališkas skyrius del moterų.

„Laisvės“ kaina tik \$2.00 metams, sei metų \$1.00. Užsieny metams 1.00. Nelauk ilgai, nes vėliau kaina rasi bus padidinta.

Adresuok šitaip:

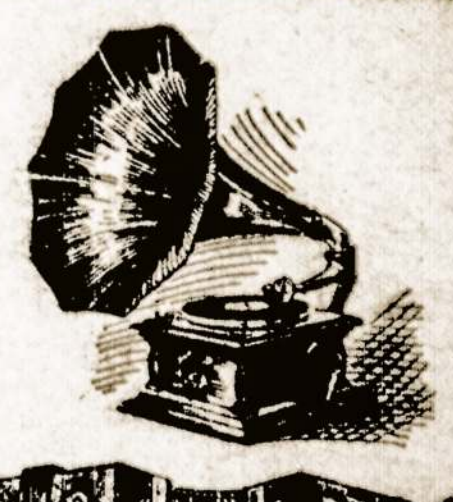
„LAISVE“
183 Reobling st., Brooklyn, N. Y.

Didžiausia
Krautuve

Lietuviška
Chicagoje

Užlaikome laikrodžius ir laikrodėlius, auksinius žiedus, šliubinius ir deimantinius, muzikas, gramofonus su lietuviškais rekordais, koncertinas ant kurių gali groti ir nemokantis visokių sokių; armonikas rusiškas ir prusines importuotas ir taip jau rusiškas balalajkas ir gitaras. Taipgi vargonų pardavimas.

Taipgi taisome laikrodžius, laikrodėlius, visokius muzikališkus instrumentus ir revolverius. Savo darbą gvarantuojame. Musų kainos ant visko žemesnės negu kitur. Gyvenantys už Chicagos orderius galite siųsti per laiškus.

KATALIOGĄ VIEŠIEMS DYKAI, KAS TIK PRISIJUS UŽ 2C STAMPĄ.
STEPONAS P. KAZLAWSKI
4632 SO. ASHLAND AVE., CHICAGO, ILL. Telephone Drover 7309

A. J. Karalius

Gyvunu Užsiemimai

(Tąsa)

Sandėlių Krovimas.

Sandėlių krovimas yra labai svarbus dalykas gyvūnų gyvenime. Medžioklės bei užpuolimuose gyvūnai niekada neparodo tokio gabumo, kaip sandėlių krovimo. Juo gyvūnas moka geriau sandėlius krauti, tuo jis augščiau stovi "civilizacijoj". Gyvūnai krauja sandėlius dvejopam tikslui: savęs maitinimui bloguose sezonuose ir maitinimui, savo vaikų iki šio įgiję spēkų patys sau maisto pasijie-ti.

Sandėliai trumpam laikui.

Paukštis vadinamas Lanius collurio, prisigaušo vabalų ir juos užmušęs krauja kur nors į krūvą. Žinoma, toks sandėlis gali būti naudojamas tikrai per keletą dienų nuo jo sukrovimo. Vienok paukštis parodo, kad jis visgi bent išdalis rupinasi ateitimi.

Panašiai daro ir lapė. Jei ji užtinka lengvai pagaunamų vėšų, tai ji stengiasi jų kuodžiausia prisipjauti ir visuomet užkasa į žemę žinorųj sau vietoj, kad paskui, reikalui atėjus, būtų galima pasinaudoti. Žinoma, panašus sandėlis irgi tik trumpam laikui gali būti naudojamas.

Sandėliai ilgam laikui.

Vaisiais besimaitinantys gyvūnai gali sandėlius ilgesniai laikui susikrauti. Pavyzdžiui, voverė rudens laikų prisirenka tiek riešutų ir juos paslepia tokioj vietoj, kad žiemai atėjus nekentė bado.

Laukų pelės renka javus vasaros laikui ir juos sunėša į olas. Žiemai atėjus jos turi užtektinai maisto. Vadinami kertukai šiame dalyke da toliau eina jie išsikasa dideles olas ir kelis kambarius. Į vieną kambarį jie prineša javų varpų ir tvarkingai jas sukrauja; kartais net išaizo grūdus. Kitus kambarius laiko tuščius. Vienuose kambariuose jie maitinasi, o kituose miega. Kertukai paprastai pasidaro kelis sandėlius, kad priešui vienus sunaikinus, jiems liktų kiti.

Amerikos genys, Melaperpes formicivorus, sandėlius labai sumaniai krauja. Jis iškerta į medžius daug skylių, į kurias prikašioja vinrių vabalų, (ypač tokių, kurie ne puva) ir skylės paskui dručiai užkemša. Žiemai atėjus genys atsikemša skylę po skylę ir turi užtektinai maisto iki pavasario. Genys savo sandėlius taip stipriai užkemša, kad kiti paukščiai juos jokiu būdu negali atkimsi.

Mexico's genys, colaptes mexicanus, praneša Amerikos genį. Mexicoje tankiai užneša toks sezonas, kuriame niekur negalima gauti gilių, tad minėtas genys štai ką daro. Jis pasirenka dideles nendres, kurių viduriai yra tušti, ir skylę prakiręs, gilių prikemša visą nendrės vidurį. Šitaip darydamas, genys susikrauja, milžiniškus sandėlius gilių. Reikalui atsiradus, genys prisikerta nendrę ir išsiima tiek maisto kiek jam reikia. Kadangi kitų paukščių snapai persilpni Mexico's nendrės prakirsti, tai minėtam geniui nėra niekados jokio pavojaus netekti savo turto.

Tuliems gyvūnams gamta suteikė organus maistui susikrauti. Tulių skruzdėlių papilvėse yra tokie krepšeliai, į kuriuos jos prisikrauja tiek maisto, kad paskui visą žiemą juo gali maitintis. Minėti krepšeliai yra taip dideli, kad gyvūnėlis juos prikrovęs maisto vos parėpioja, ir iš sandėlio gali imti ne tik jis vienas, bet ir jo draugai. Pastebėtina, kad skruzdėlių tarpe toli gražu ne visos turi tuos krepšėlius. Matyt, gamta juos suteikia tik tiems individams, kurie jokių kitų funkcijų skruzdėlių draugijoj negali atlikti.

Tuli gyvūnai neužsiganėdina vien gamtos produktų rinkimu, bet kraudami į sandėlius juos da taip prirengia, kad jie užimtų mažiau vietos, o kartais net kad nesugestų. Čia verta paminėti vienos skruzdės

kurios labiausia tuomi atsižymi Jos savo gyvenamą butą padalina į kambarius, kurių kiekviename krauja kitokios rūšies maistą. Jos savo sandėlius užlaiko švariai ir produktus visados puikiai nuvalo.

Žemdirbystė.

Skruzdėlės užsiima veik neįtikėtinai dalykais. Pietinės Amerikos skruzdėlių veislė, Pogonomyrmex barptus, užsiima žemdirbyste. Ir jos atlieka veik tokių pat būdų, kaip žmogiškas ūkininkas. Pirmiausia jos atneša mešlą, užteršia žemę, apvalo nuo piktžolių, paskui sėja arba sodina sėklas ir jas paskui prižiūri. Tai ištikro yra labai panašu į pasaką, vienok tai yra tikra tiesa. Daugelis gamtininkų šios veislės skruzdės tyrinėjo ir savo akimis matė, kad jos išties jėgus sėja, auginą, o paskui valo.

Sodininkystė.

Lapus kertančios skruzdės (Oecodoma) lipa į medžius, iškerta skylės lapuose ir nusineša apskritus lapų šmotelius. Pirmiau gamtininkai negalėjo suprasti, kokiam tikslui skruzdės panašiu darbu užsiima. Daugumas manė, kad jos lapais maitinasi. Vienok ant galo pasirodė, kad lapų šmotelius skruzdės neša į savo gyvenimą ir jais užteršia žemę, kad paskui būtų galima tulus grybelius auginti. Šios skruzdės grybais maitinasi ir juos augina. Auginimo vietą jos taip prirengia, kad nebūtų nė persausa, nė perdrėgna. Tyrinėtojai daugelį kartų matė, kad minėtos skruzdės lėš tame talyke parodo didžiausią gabumą. Žemę lapais užtręšus, pradeda atsirasti tam tikri pelėsiai, kuriais minėti gyvūneliai ir maitinasi. Jos-gi moka jiems tinkamą dirvą prirengti.

Skruzdėlių naminiai gyvūnai.

Jau iš to, kas augščiau buvo apie skruzdės pasakytą, galima matyti daug panašumo tarp jų ir žmogaus užsiemimų. Da pridursime vieną skruzdžių užsiemimą, butent naminių gyvūnų užlaikymą. Skruzdės užlaiko kitus gyvūnelius, kurių skystimą jos naudoja beveik tokiems pat tikslams, kaip žmonės karvių pieną. Skruzdės moka savo karves laikyti tokioj vietoj, kur joms yra užtektinai maisto.

Minėtomis skruzdžių "karvėmis" yra maži vabalėliai, Claviger testaceus. Šį sutverimėlį gamta veik visai užmiršo: Jis yra aklas, nepaliekia, greitai nepabėga, susiraitęstartum jungui nešti sutvertas. Vienok skruzdės jam yra labai miela širdingos: jos jam duoda pastogę, o reikale pristato ir maisto ir tiktai vien už tai, kad galėtų čiulpti skystymą, kuris iš to nuskurusio sutverimėlio lašelis po lašeliui sunkiasi. Matyt skruzdės tas skystimas labai patinka.

Vergų laikymas.

Jau esame minėję, kokių būdu skruzdės pasigamina sau vergus. Čia lieka pasakyti keli žodžiai apie santykius tarp "ponų ir vergų. Skruzdės paprastai paima savo kaimynų (kitos veislės skruzdžių) perus ir paskui juos išvysto savo skruzdelyne. Išspradžių ponai ima vergus sau už bendrakeleivius arba net draugus ir visi tuo pačiu likimu dalinasi. Laikui bėgant, ponai pradeda vergus po truputį išnaudoti, ir ant galo vergai ištikrųjų lieka vergais.

Tulos skruzdės taip priprato prie vergų, kad be jų pagelbos jos visai negalėtų gyvuoti. Ponai net tik neteko noro dirbti, bet net nenori patį save maitinti, ir, anot Houssay'o, mirty prie kruvos medaus, jei vergas jam į nasrus jo neįdėtų. Gamtininkas Huber padarė keltą bandymų, kurie parodė, kad dalykai taip ištikrųjų yra. Ir pažymėtina štai kas: ponų gyvavimas pilnai priklauso nuo vergų, bet vergai kuoištikimiausiai juos palaiko ir maitina.

Ar skaitytojas nemato panašaus apsiereikimo žmonių tarpe? -man norėtusi paklausti.

Ir vel 'Katalikas' įsikandoluteronus

(Pabaiga)

Aš norėčiau žinoti, iš kur paėmė "Katalikas" (arba tos rašės, iš kurios tą savo straipsnį nukopijavo) tas žinias, kad liuteronų kunigai, kurie iki karo sakydavo angliškų pamokslus, dabar sako juos vokiškai.

Aš, kaip liuteronas, skaitau liuteronų laikraščius net keliose kalbose, bet to niekur nepatėmėjau. O tas ir yra negalima daiktų liuteronų Bažnyčioje. Liuteronų Bažnyčia turi su vokiečių tauta tiek reikalo, kiek ji turi su anglų, lietuvių, skandinavų arba kitų žmonių tautomis. Ji yra tarptautiška, nes liuteronų, galima atrast ne vien Vokietijoje, bet ir kitose žemėse ir tautos. O jai, kaip Bažnyčiai, nerupi, nei politikos, nei carų, nei kaizerių reikalai. Jos kunigai nesako jokių politiškių, tautiškių, socialistiškių ar kaizeriškių pamokslų. Jie apsaiko tik tą, kas šventame Rašte parašyta ir tai visiems žmonėms, visokiose kalbose, jeigu tie žmonės to reikalauja. Čionai Chicagoje yra viena iš didžiausių liuteronų kolonijų. Čionai yra daugiau kaip šimtas evang. - liuteroniškų parapijų ir apie 150 kunigų. Tarp jų yra 35 grynai angliškos parapijos ir bažnyčios, kuriose liuteronų kunigai, ne vien prieš karę, bet ir visados sakė ir sakys angliškai pamokslus. Tarp vokiškųjų liuteronų parapijų yra vėl tulas skaičius, kuriose anglų kalba daugiausia ar mažiau yra vartojama. Kaip kur pamaldos yra sykį į mėnesį angliškai, kaip kur du syk, kaip kur tris syk per mėnesį. Jeigu bus žmonių daugiausia, norinčių angliškių pamaldų, tai angliškos pamaldos bus patankintos ir jeigu kurios parapijos reikalaus, tai bus vokiškoji, arba kokią kita kalba, pakeista anglų kalba. Bet pas liuteronus tautaria ne kunigai, ne kas kitas, tiktai parapijonai patįs.

Prie tų vokiškųjų, angliškiųjų ir vokiškai - angliškiųjų parapijų yra dar Chicagoje apie 30 švediškių, apie keturių-patvėgiškų - daniškų parapijų ir Bažnyčių, 5 slovakiškos, 2 lenkiškos, viena finiška parapija (pamaldoms atlikti atvažiuoja kunigas iš Waukegan, Ill.) viena francužiška, susidedanti iš valdiečių ir hugenotų, kuriuos Reformacijos laikė Romos katalikai pajudavo. Taip jau yra Chicagoje viena latviška, viena lietuviška parapija ir taipgi vengrų, žydų, nebylių ir k. misijos. Taigi iš šito nurodymo matosi, kad evang.-liuteronų Bažnyčia nėra vokiečių tautiška, bet tarptautiška Bažnyčia. Jos išpažintojai susideda iš visokių tautų.

O jei kas nori persitikrinti apie "Kataliko," arba mano, žodžių teisingumą, tas nors tyčia tenueina į kokią anglišką liuteronų Bažnyčią, kurioje prieš karę buvo angliški pamokslai sakomi. Jis matys, ar tenai yra iš tikro angliškieji pamokslai pakeisti vokiškais pamokslais, ir ar nors vienas iš liuteronų kunigų imaišio į savo pamokslus kokių vokiečių, arba kaizerio, arba ko kito, politiškių dalykų? Aš čionai nurodysiu keletą angliškių liuteronų Bažnyčių: Christ Eng. Luth. Church, Cor. N. Hoyne ave. and Augusta St.; — Ev. Luth. Church of Our Redeemer, Cor. Princeton and 60th Pl.; — Ev. Luth. Paul's Church, Cuyler a-

ve. and Lincoln St., Atonement, 70th and Laflin; — St. John's Indiana Ave. So of 61st St., Immanuel, 43rd St. and Champ-lain Ave. ir Augsburg, 73rd St. and Wabash Ave. Tegul daro do "Katalikas" arba kas kitas, kad tose Bažnyčiose taip darosi, kaip "Katalikas", ir jam lygus gaivalai, liuteronams užme linėja? Tegul daro, kad liuteronų Bažnyčia turi kokių susinešimų ar susirišimų su kaizeriu arba kad kaizeris yra tos Bažnyčios nariu parapijonu?

Kiek žinoma Amerikoje yra apie 30 milijonų vokiečių arba vokiškos kilmės žmonių, o liuteronų Bažnyčia telur Amerikoje tik 3 milijonus išpažintojų. Bet ir tie susideda ne vien iš vokiečių, bet taippau iš anglų, skandinavų, finų, slovakių ir k. Kiti vokiečiai priklauso prie įvairių kitų Bažnyčių. Kodel "Katalikas" užtyli metodistų, presbyterijonų, baptistų ir Romos katalikų vokiečių kunigų? Juk tie visur kiša savo nosį, ar jiems reikia, ar nereikia? Liuteronų kunigai, nei liuteronų Bažnyčia to nedaro. Chicagoje, kaip sakiau, liuteronų Bažnyčia gan tvirtai laikosi, bet nei "Katalikas" nei kas kitas negal faktais darodyt, kad liuteronų Bažnyčia arba liuteronų kunigai būtų prie kokių jiems nereikalingų dalykų prisidėję. Jie gyvena ir veikia tik savo parapijonų tarpe, nesimaišydami į jokių pašalinių reikalus. Ir todėl liuteronams užmesti tą, ko jie nedaro, yra nieks daugiau, kaip begėdystė. "Katalikas" turbūt tokių niekų graibstosi, idant darodyt savo priešams ("Draugui" ir kun. Kemešui), kad štai ir jis geras katalikas, nes matosi, jis kovoja už šv. katalikų Bažnyčią. Tokiu būdu jis tikisi įgyti keletą naujų skaitytojų.

Galiausiai turiu pasakyti mūsų patriotpalaikiams, o tarp jų ir "Katalikui": Jeigu jus, kaip "caro burdingeriai", nuolatos stovite už "otēcstvą" ir net gatavi esate Prūsų lietuviams, kurie jūsų numylėtą carą negarbina, "spjauti tiesiai į barzdą" t.y. pakelti "mečėstvą" prieš jus, kodel jūsų laikraščiuose jūs nuolatos peikiate vokiečius kad už savo tikrą tėvynę ir sa-

vo tautos labą taip tvirtai stovi, ir, visomis pajiegomis gina buvo tautos garbę. Aš manau, jie privalo tą daryt. Išgama būtų vokiečiai, kuris šioje valandoje niekintų savo tautą, kuri yra priešų iš visų pusių užpul-ta. Bet kaip reikia pavadinti "Kataliką," kuris už carą gatavas net Amerikoje revoliuciją kelti, tai aš nežinau. Turbut ir pas mus tas priežodis pildosi: "Jeigu dievai ką nori nubauti, tai pirmiau atima jam prola"...

Lietuvis Liuteronas.

Iš Jurjevo liepta kraustyti universitetą ir jau pradėta prie

to rengties. Pragyvenimas ir čia pabrango. Pradeda trukti reikalingiausių daiktų — cukraus, žibalo, duonos.

SMOLENSKAS. Vyriausis aprupintojas šiaurės ir vakarų fronto kariuomenių pranešė štabų viršininkams komandieriams atskirų dalių, kad *priverstinai nevarytų gyventojų iš jų gyvenamųjų vietų*. Vyriausis intgaliotinis del pabėgėlių globojimo šiaur-vakarų fronte Zubčaninovas intėikė tam tikrą parėdymą gubernatoriams, kad tolesniai laikui būtų *pralinas priverstinas krausty-mas iš karės palaukių*.

LIGONIO ŠEIMYNOS PADEIJIMAS JEI JISAI NEPRIŠULI PRIE

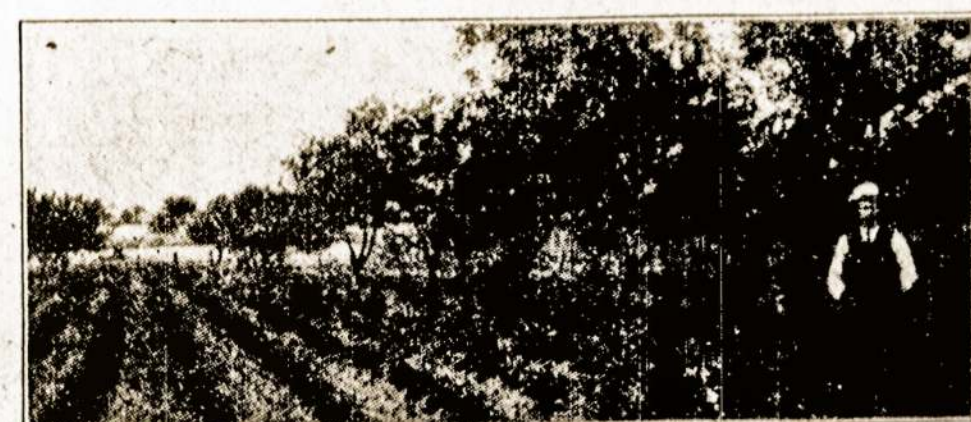
S. L. A.

Visi lietuviai rašykites prie Susivienijimo Lietuvių Amerikoje kur galite apsaugoti savo gyvastį ant \$150 iki \$1000 ir priegtam, mokėdami po 30 c. į mėnesį, gaunate iš S. L. A. po \$6.00 į savaitę pašalpos ligoje.

Reikalaudami informacijų, kreipkitės šiuo adresu:

A. B. STRIMAITIS, S. L. A. Sekr.
307 W. 30th St., New York City.

Pasarga Farmų Pirkėjams

Lietuviai, norėdami pirkti farmas, privalote apsižiūrėti kur ir kokia žemė perkate, nes kitaip galite baisiai apsigauti ir prarasti savo visus sunkiai uždirbtus centus.

Aš stengiusis kiekvieno lietuviui atkreipti atidų ir patariu visiems pirkti farmas Wisconsin.

no valstijoje, Clark paviete, nes čia yra viena iš geriausių ir puikiausių aplinkinių del apsigyvenimo neturtingiems žmonėms. Čia žemė yra puiki ir derlinga, juodžemis, apjočia su molu; visoki java puikiai dera. LINAI ir DOBILAI neįspasakytai auga. Oras ir vanduo tyri kaip ir mūsų gimtinėj Lietuvoj.

Sios farmos randasi pačiame viduryje Wisconsin Valstijos, arti miestų, geležinkelio, mokslnaičių ir visų parankumų, kas tik žmogui reikalinga dabartiniam gyvenime. Čia farmas galima pirkti ant labai lengvų išmokėsčių, nors ir biedniausias žmogelis gali įsigyti sklypą puikios žemės ir gyventi sau ramai, nebijodamas bedarbės ir blogų laikų.

Atvažiuokite, o persitikrinsite patįs, nes kitaip negalite spresti šių farmų gerumo ir žemės derlingumo. Del platesnių žinių rašykite laiską, aš suteiksiu sąžinišką patarimą.

J. A. URMONAS, Owen, Wis.

Pair Diamond Ear-rings in case, each 25-100 kt. 5100 coupons

CASH COUPON 100 Cigarettes

Diamond Scarf Pin in Case, 25-100 kt. 5100 coupons

Ladies' Gold-filled Bracelet Watch. 500 coupons

Emerson Phonograph. 500 coupons

PARSIDUODA VISUR

NEBO

GERIAUSI KORKOS GALAIS CIGARETAI. YPATINGOS KALEDŲ DOVANOS UŽ

Nebo Kuponas ir bakselių viršelius. Taupykite juos.

Nebo bakselio viršai kiekvienas vertas pusę cento pinigais. Tie viršeliai turi pilną vertę prie gavimo dovanų.

Piniginis Kuponas kožnam bakse.

Reikalaukit Katalogo Dovanų.

NEBO DEPARTMETAS
95 First Street, Jersey City, N.J.

P. Lorillard Co., Inc., New York City. Est. 1760.

Chicago : žinios :

Iš Streiko Lauko

Areštuota 13 vyrų ir moterų rubsiuvių streikininkų prie Kuppenheimer ir Co. dirbtuvės. Jie buvę nepaklausę policisto Joseph Komorows ir atsisakę eiti toliau nuo dirbtuvės. Miss Star, Hull House užveidėtoja, kuri buvo areštuota dieną anksčiau už atsakymą prasišalinti nuo tos vietos, kur ji stovėjo, padavė teisėjui LaBuy skundą. Skunda priimta. Unijistų, areštuotų draug su ja skundas, priimta taipgi.

Arbitracijos komisijos pirminkas aldermanas Upatel pakvietė tryliką chicagiečių veikti kartu su komisija streiko sutaikymui.

Iš ENGLEWOOD.

Norinties mokintis anglų kalbos.

Dažnai budavo girdėties nusiskundžiant, kad šioje apylinkėje nėra kur mokintis anglų kalbos, o važinėti į 63 gatvės vakarinę mokyklą toli ir nepatogu. Antra gi, daugelis lankinčiųjų tą mokyklą žmonių neužgandinti kalbamos mokyklos mokymo būdu.

Tai gi naujai čia susitvėrusi T. M. D. 65 kuopa laikytume savo mėnesiniame susirinkime ir pakėlė klausimą, ar nebūtų galima kaip nors vietos jaunimui įgyti savo mokyklą. Po apsvaistymo dalyko prieita prie išvados, kad reikia atidaryti mokyklą, bet tokią, kad visas mokyklos lėšas padengtų patys mokiniai.

Tuo tikslu išrinkta komisija. Jai pavesta surasti mokytoją ir tinkamą vietą. Lapkričio 4 d. norintieji mokintis turėjo jau savo susirinkimą, kuriame mokyklos reikalus tvarkė. Mokytojaus vietą užėmė p. J. Olekis.

Tadgi patartina vietos jaunimui pradėti lankytis mokyklon. Anglų kalbos bus mokinama tris vakarus savaitėje: panaudėliais, serdomis ir pėnyčiomis.

Mokslas prasidėjo jau 8 d. lapkričio. Mokymo valandos: nuo 8 val. vakare. Vieta J. Buiko svetainė, 8430 Vincennes Ave. J. A. K.

NAUJA PARODA SIANDIE.

Šiandie ryte bus svarbesnė paroda, negu buvusi pereinot nedėlioje ir ji turi daug didesnę reikšmę ypato laisvei.

Vienas tukstantis — 1.000 — rubsiuvių 9 val. ryte išeis iš Hod Carriers' svetainės ir eis į "Teisingumo Rumą," kitaip vadinamą miesto salę, kur teisėjas Graham nagrinės jų bylą už įvairius prasikaltimus laikė šio rubsiuvių streiko.

H. S. Parker nusipirkęs naują siutą sugrįžo namo. Pati jo pamačius savo vyrą taip sportaujant tuoj pradėjo ekzaminuoti jį. Pasekme tokio kvotimo buvo ta, kas Parker pasiėmė peilį ir supjaustė savo naujuosius drabužius. Tai vadinasi šeiminės laimės pasekmė.

Gaisras, kilęs 255 S. State str. padarė nuostolių. Antras gaisras kilo 1011 So. Cicero Ave.

NAUJA JAUNUOMENES ORGANIZACIJA.

Vakar atsibuvusiame L.S.S. VIII Rajono agitacijos komiteto susirinkime buvo pakelta klausimas apie soc. jaunuomenės organizavimą. Visi komiteto nariai pripažino reikalingu įsteigti Chicagoje lietuvių jaunų socialistų Lygą. Tai bus pasekimas anglų socialistų. Komitetas nutarė šį sumanymą paduoti L.S.S. VIII Rajono konferencijai, kuri įvyks 14 d. lapkričio p. Meldžio svetainėje.

Sveikiname naująjį sumanymą!

Mr Gould pabarė savo pačią už šokimą restorane su sveltumu vyru. Jo pati išgėrė nuodų ir dabar miršta St. Luke spitolėje. Irgi šeiminės laimės pasekmės.

Susimušė trys automobiliai prie Madison ir Franklin gatvių. Vienas sužeistas, šeši smarkiai sutrenkti.

Areštuota artistas laikė lošimo. Lošė jis labai melancholiškai lamleto role. Bet jo lošimas užsibaigė da melancholiškesniu areštu.

Manoma praplauti Chicagoje 12 gatvę. Byla laimėta augščiausiam teismui.

AUTOMOBILIŲ VAŽINĖJIMAI IR SUTAIKYMAS.
\$25.00 Automobilų važinėjimo ir sutaisymo kursas, duodamas DYKAI kelims geriams darbininkams. Dieniniai ir vakariniai mokymai.

STOCK YARD STATION
3626 - 3628 S. Halsted St., Chicago.

MOTERS. UŽSIDIRBKITE PINIGŲ.
Buk akušerka. Ar jūs žinote, kad yra Chicagoj akušerų, uždirbančių \$1000 iki \$5000 per metus. Pilnas kursas akušerystės, duodamas North-west Sidės ligonbuty, — 1625 W. North Ave.

"Naujienu" Agentai

Adomas Rašimas

dienraščio "Naujienu" generališkas agentas, kuris lankose rytinėse valstijose: kaip tai New Yorko, New Jersey, Massachusetts ir Connecticut.

Jis užrašinėja dienraštį ir Nedėlios "Naujienu," o taipgi atnaujina senas prenumeratas. Podraug renka apgarsinimus ir organizuoja agentus platinimui "Naujienu."

Ji įgaliojo

"Naujienu" Administracija.

J. ZILINSKAS

Vietinis Grand Rapids'o, Mich. "Naujienu" agentas. Pas jį galima gauti "Naujienu."

442 W. Leonard st., Grand Rapids, M.

P. PEKORAITIS

Dienraščio "Naujienu" keliaujantis Agentas. Lankosi po Indiana ir Illinois valstijas.

P. PILENAS

Ingaliotas "Naujienu" administracijos.

"Naujienu" dienraščio generališkas agentas lankysis šiose apylinkėse: Grand Rapids, Detroit, Michigano valstijoj; Cleveland, Youngstown, Ohio valst. ir kitur. Jis užrašinėja dienraštį ir "Nedėlios Naujienu," o taipgi ir atnaujins prenumeratą. Taipgi rinks apgarsinimus ir organizuos agentus platinimui "Naujienu."

TEISINGIAUSIA IR GERIAUSIA LIETUVIŠKA

APTIEKA

Sutaisau receptus su didžiausia atyda, nežinint, ar tie receptai Lietuvos ar Amerikos daktarų. Tai vienatinė lietuviška aptieka Bostone ir Massachusetts valstijoj. Gyduojau gauti gaut kokios tik pasaujį yra vartojamos. Galit reikalauti per laiskus, o aš prisijūsiu per expresą.

K. Sidlauskas

Aptiekorius ir savininkas
226 Broadway, kampas C. Street
SOUTH BOSTON, MASS.

Skaitykkad žinotum

Kur pigiau ir geriau galėtum laikrodžius, Leningelius ir Locetus pirkti.

Elgin 15 akmenų, 20 metų gvarantuoti, Crown lukštai, \$10.85.

Elgin 7 akmenų, 20 metų gvarantuoti, \$8. Elgin 17 akmenų, 20 metų gvarantuoti \$12.60.

Kainos uždarytų laikrodžių Atviri pigiau.

Kreipkitės panaudėlio ir pėnyčios vakarais nuo 7 iki 10 val.

C. NURKAITIS.

K. ŽURAITIS

Nuo 1 d. Lapkr. (Nov.) atidaro pirmos klasės BUTETA, kuriame pasiūdomos visokios gerimai buteliais, kainomis ir baksais žemiausiomis kainomis. Kreipkitės po numeriu:

3156 WALLACE ST. Chicago.

Oleko Mokykla

Mokinama: Angliškos ir Lietuviškos kalbų, Aritmetikos, Knygvedystės, Stenografijos, Typewriting, Pirklybos teisių, Suv. Valstijų Istorijos, Abėlos Istorijos, Geografijos, Politškos Ekonomijos, Pilietystės, Dailės rašytės.

Mokymo valandos: Nuo 8 iki 10 ryto iki 5 po pietų; vakare nuo 7:30 iki 9:30. 3360 Emerald Ave., Chicago, Ill.

Mokykla Angliškos Kalbos

ROSELAND

Mokydamiesi šioj mokykloj, suėdysite pinigų ir laika. Musų mokymo sistema yra naujauja ir labai pusekminga. Čia išmoksite anglų kalbos greičiau negu kur kitur. Pradėkite mokintis tuojau, nesigailėsite. Mokykla atdara kas vakaras iki 10:30 val. Nedėdieniais nuo 10 iki 2 po pietų.

11045 Michigan Ave., Roseland, Ill.

Kada persišaldai

Įtrink kaklą, kepinę ir apaišias kojų pro Richterio

PAIN-EXPELLER

Tuoju apsaugoja nuo ligų ir gydo Tikras tikrai su pažymėta marke "IKARA"

25c. ir 50c. buteliais vieno aptiekos arba stačiai nuo F. AD. RICHTER & CO. 74-80 W. Washington Street, New York, N. Y.

Pajieškojimas

Pajieškau Jūzapo Daduros iš Kaino gub., Rascinių pav., Tauragės parapijos, Gilkančių kaimo. Gyveno, rodos, St. Louis III. Turui svarbų reikalą. Atsišaukite:

Juozapas Renstaitis

341 Kensington Ave., Kensington, Ill.

PRAKALBOS

knn. X. M. Mockaus

Kalbės temoje "Kodel kunigai sako, kad socialistai ir laisvamanai blogesni už velnius." KETVERGE, 11 SPALIO-NOVEMBER. 1915 LUOSYBES SVET.

1822 Wabansia ave. Pradžia 7:30 val. vakare. Padengimui lėšų įžanga 10c.

Ant šių prakalbų kviečiami atsilankyti seni ir jauni, vyrai ir moteris, nes šioje mėslo dalyje bus paskutines prakalbos. Kviečia RENGEJAI.

DYKAI DYKAI DYKAI

GRAŽI TOREL KA DYKAI SUKIEKVIENU SVARU MUSŲ KAVOS-29c SVARAS MUSŲ SPECIALIAI GERA KAVA-17c SVARAS. PUODUKAS IR TURELKAITE ARBA Geriausias šviežias sviestas 25c svaras. Labai geras namie dirbtas nesudytas sviestas - 31c svaras. Svieži nuo Ukės atvažti kiaušiniai 25c tuizas Sios kainos perodo jums, jog jus turite pradėti pirkti visokių valgius pas mus. Jus pamatysit, kad mūsų valgomi daiktai yra geriausi ir už žemiausias kainas

NEW CITY BUTTER STORE 4739 So. Ashland Ave. Chicago, Ill.

REIKALAVIMAI

REIKALAUJAM 10 žmonių dirbti ant farmų. Darbas pastovus ir gera užmokestis. Atsišaukite panaudėję.

2029 Greenshaw, Chicago, Ill.

REIKALAUJAM gerų ir teisingų vyrų kaip reprezentantų po visus miestus ir miestelius. Geras uždarbis geriams vyrams Galima dirbti dienomis savo paprastą darbą ir galima uždirbti gerus pinigus vakarais ir kitais atliekamais laikais nuo paprasto darbo. Atsišaukite ypatingai ar per laiską. Gausite visas informacijas, ir tikrus davodus.

ARKANSAS FARMS COMPANY
John D. Simanowski
239 Railway Exchange Bldg., Chicago, Ill.
Kampas Michigan Ave. ir Jackson Boul.

Reikalaujame patyrusių vyrų prie darbo "scrap iron" yarde.

FEINBERG and KAHN

37th St. & Ashland Ave., Chicago, Ill.

REIKALINGA 10 gerų darbininkų tuojau.

Central Iron and Metal Co.,
3650 S. Rockwell st. Chicago.

REIKALINGAS patyręs bučeris. Darbas ant visados. Gera mokestis. Atsišaukite:

A PELDZIUS

1448 S. Jefferson St., Chicago.

ANT PARDAVIMO

PARSIDUODA prosernė ir bučernė lietuvių ir amerikonų apgyventoj vietoj. Kaina kiekvienam prieinama. Kartu yra gyvenimui kambariai ir tvartas.

3212 Wallace St., Chicago, Ill.

PIGIAI PARSIDUODA

Chalmers 7 sėdynių automobilis su Berline limosina, tik-ką gražiai numaliavotas. Nauji gumai (lirės) ir kiti reikalingi daiktai.

Joseph Zapatocky
4712 S. Honore St., Chicago, Ill.

DIDELIS BARGENAS. Parsiduoda trijų augštų namas, 2044 Wabansia Ave. Lotas 36 pėdų platumo.

Randos \$4700.00 į metus. Kaina greitai perkant tik \$3500.

Edmund Stanislaus Graf.

Real Estate

Real Estate, Loans and Insurance.

1683 Milwaukee Ave., Chicago.

PARSIDUODA puse kainos moteriška siuvama mašina. Atsišaukite šiuo adresu:

P. P. S., 810 W. 19 street.

PARSIDUODA grosernė ir bučernė geroj vietoj. Geras biiznis lietuviui. Priežastis pardavimo — savininkas perka farmą. Platesnių žinių kreipkitės laišku

John Mecaskey.

Box 343 Auburn, Ill.

Dideles Ristynės

EXTRA DIDELES RISTYNES atsišauk Lapkričio (Nov.) 16 d. Mildos svetainėje, 3138-42 S. Halsted St. — Paul Martinson apsiima paguldėti J. Bancevičių du sūkių ir valandą ir pusę: iš \$500 laizybos. Paul Martinson ketina į trumpą laiką išeiti J. Bancevičia, bet J. Bancevičius, lietuvis, visai nepaiso, ką kviečią levas šneka. Bancevičius žada jam parodyti lietuviu narsumą ir vyriškumą, nors jis tris metus atgal apgailejo J. Delky, du kartų į 11 minučių. Jis ketina tą patį padaryti ir su J. Bancevičium. Nagi, nagi, pažiūrėsim.

PARSIDUODA pigiai nauji forničiai (rakandai) keturiems kambariams.

J. Alijauskas

2018 S. Peoria St., Chicago, Ill.

PARSIDUODA 2 augštų medinis namas, 4 pagyvenimai.

\$47 randa per mėnesį. Ant lengvų šilygų.

1621 S. Halsted St. kampas 17 st.

PARSIDUODA nuosavybė ant 2136 ir 2138 S. Halsted St. Kaina \$5000.

Kiekviena—2 štorai ir pagyvenimai. 50x125 pėdų lotas. Lengvos išlygos.

\$1500 įmokėti, likusius ant mortgičio.

HARRY GREENEBAUM

32 W Washington st. Chicago

BARGENAS.

Turi but parduota šią savaitę: Medinis namas, 2 lotai ir keptuvė už — \$3100. Labai gera vieta del lietuviu arba lenko. Randasi ant kampo 46th ir Talman gatvių. Atsišaukite tuoj.

PHELAN and WESTPHALN

38 and Archer Ave., Chicago.

JAUNA PORA apleidžianti miestą, aukauja savo puikius naujus rakandus, 4 kambarių, susidedantis iš \$125 vertės frontuimio seto už \$35, puikų pianas, taipgi ir valgomojo ir miegamojo ir virtuvės kambarių rakandus. 2 dideli karpetai, vartoti tik 5 savaites. Parduos labai pigiai. Jeigu pirksite tuojau. Parduosime rakandus ir atskirai.

R. Nordin

1922 S. Kedzie Ave., Chicago, Ill.

Septyni saliuonai, į vieną randą dykai, dvi grosernės, vienas "meat market" ir viena vainikų

ėčkų, lietuvių apylinkėje. Visų papigintos kainos. Atsišaukite iš skylio

INO F. BALCER & SON

1735 W. 18th Gat.

Tel Yards 4658

The Bridgeport Electric Co.

Atlieka visus Elektrikos darbus atsakančiai ir pigiai

Turi 2 štorus 1-na ant 3212 So. Halsted St. Chicagoje 2-ra 1614 W. 47-tos gat., kuriuose parduoda elektrines ir gazines lampas ir t. t.

Kviečia Visus Atsilankyte.

ALFONSAS BARTKUS Savininkas

2459 W. 46th PLACE, CHICAGO, ILL.

Tel. Drover 7169.

KREIPKITES

PRIE LIETUVIŲ GENERALIŠKO KONTRAKTORIAUS

Steponas Markunas

Budavoju murlinius ir medinius namus. Taisau senus, lūpūs "konkritu" fundamentus ir sildvokus. Visus prie namų darbus atlieku pagal savininko reikalavimą. Dabar laikas apmalyti, jei kas nari budavoti, palmti gerą kontraktorių.

2459 W. 46th PLACE, CHICAGO, ILL.

NAUJAS IR IŠANTROS RANKOS BUDAVOJIMO MATERIOLAS.

LENTOS, STULPAI IR T. T.

Taipgi maliava, duris, langai, popiera stogams dengti, vinis ir visokių kitų reikalingumų prie budavojimo.

CARR BROS. WRECKING CO. INC.

PHONE YDS. 1294 3003 TO 3039 SO. HALSTED ST.

KAZIMIERAS GUGIS

ADVOKATAS

Persikelė gyventi naujan butan

3323 SO. HALSTED STREET

Meldžiū dabar savo klientų visokiais teismo ir teisių reikalais kreiptis į mane pažymėtu žemiau laiku sekamais adresais

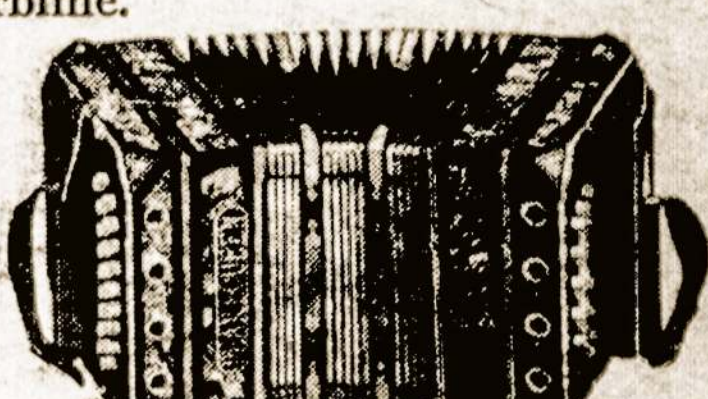
Iš ryto "Naujienu" Ofiso Dieną miesto Vakare namie

1840 S. HALSTED ST. 127 N. DEARBORN ST. 3323 S. HALSTED ST.

Telephone Canal 1506 Room 1122 Unity Bldg. Tel. Central 4411 Telephone Drover 1310

"PEARL QUEEN" KONCERTINOS.

Padarytos Suvienytose Valstijose yra geriausios, netik tone bet ir jos išdirbime.

Atsišaukite į mūsų krautuves:

4663 Gross Ave arba

769 Milwaukee Ave.

Phone Yards 1557

Katalogą duodame dykai, pagal reikalavimą.

GEORGI and VITAK MUSIC CO.

SUNKŲS LAIKAI

Delei sunkių laikų reikia taupyti pinigai ir ant drabužių. Galima įgyti už \$5.00 ir biskį brangiau, siutus ir žieminius plostius, išėjusius iš mados arba truputį apnekiotus, vertės \$35 ir \$40.00.

S. GORDON,

1415 So. Halsted St., Chicago, Ill.

MILDA TEATRAS

VODEVILIUS ir PAVEIKSLAI

Vodevilius permaina: Pan., Ketva, ir Subatoj. Paprastom dienom plomas floras 10c, Balkonas 5c

Subatos vakarai ir nedėliomis pirmas floras 15c, Balkonas 10c.

Halsted ir 82-ra gatvė.

TEVESKIO Prekybos ir Kalbų

Dieninė ir MOKYKLA

Vakarinė

3106 So. Halsted St. Chicago

Čia gali išmokti angliškai

Reikalavimų Aprašymu

Mokiname Angliškai

Visose dalyse Amerikos ir Kanados

Vienintelė mokykla, kurioj kiekvienas gali išmokti Anglišką kalbą, labai trumpame laike, šios mokyklos mokytojai ir tobulinamasis metodas. Mokymo namas, visose šalyse, už labai mažą atlytinimą; teįjau klaseose dienomis ir vakarais. Jeigu nori išmokti greitai Angli kalbą, atėdėz rasit patenčių žinių.

KAS SURAS PRAPUOLUSIĄ PANELĘ:

Panelė išėjo pasivaikščioti ir krumuose kažkur prapuolė. Suo dairosi ir jos nemato. Kur gi ištikrų ji yra?

Dieniniai Nuotikiai

Subata, 4 d. rugsėjo.

Šiandien iš ryto jaučiausi, kad su manim darosi kas tai to-
kio negero. Jaučiau nemažą
galvos skaudėjimą, na ir kiti
visi ženklai rodė besitartinantį
ligos pavojų. Nutariau vėl
pasimatyti su ponu daktaru.
Nutarė — padaryti.

Daktaras, pas kurį atsilan-
kiau, labai malonus žmogus;
jisai mane priėmė mandagiai.
Ištyrinėjęs mano vidurinę ma-
šineriją, jisai man užkreškė,
kad mano viduriai... genda.
Nusiminiau ir išlėto pradėjau
teirautis, — kokį turėčiau su-
rast' išėjimą iš to neįsimintingo
padėjimo? Daktaras užkreš-
kia, kad aš turėčiau išpildyti vi-
sus jo nurodymus. Nusimi-
niau.

— Jeigu nori būti sveikas —
nevalgyk daug mėsos, negerk
kavos, alaus ir „viskės.“ Jo
griežtas užkreškimas dar dau-
giau baimės įvarė mano kailin.
Bet kągi padarysi, mirti dar ne-
noriu — reikia nusileisti. Tai-
gi davęs apžadus pridėjau dar
jam už „triusą“ \$2.00.
Tas „biznis“ man apsiėjo
\$3.00. Kad nesijautus, jogei
mano pinigai nuėjo niekam —
gulau į lovą su taja minčia,
kad būtinai turėsiu pasveikti.
Zvalgas.

UŽSIENYJE.

Besigrūdžiant pulke žmonių,
kažin kas skaudžiai užmina lie-
tuvui ant kojos. Šis, perpy-
kęs ir manydamas, kad jo nie-
kas nesupras, kreipiasi į arti-
miausią žmogų ir sako jam:
„O, tu gyvuly, tu jauti, ar ne-
matai, kur lipi?“
Užkalbintaisi: „Ant galo!
Nors vienas tautietis!... Kaip
malonu girdėt savo prigimtą
kalbą!“

Tėvas: — Ona, tu pasakyk
tam vaikui, kuris ateina pas
tave vakarais viena dalyką.
Duktė: — Gerai, O ką?

Tėvas: — Kad mes nieko ne-
turime, kad jie degina gasą per
naktį, bet tegul išidamas nei-
sineša rytmetinių laikraščių.

Šelpkite Lietuvą Au-
kaudami L. Š. F.

Nepadaryk Klaidos

Cia yra vieta išsimokinti barbery-
stės amatą: didžiausia barberystės
mokykla Chicagoje; dieninės ir vaka-
rinės klesos. Išgaminuojame ir
duodame diplomus; įrankiai duoda-
mi. Rašyk šandien del dykai duodamo
katalogo, arba jei galima, ateik ir
pasimatyk su mumis. Jūsų atsilan-
kymas nereikia, priverstinai tai da-
ryti, mes tikrai pagelbėsime jums ir
duosime patarimus. Adresas:
BURKE BARBER SCHOOL
610 W. Madison st., Chicago, Ill.

**Laivakortės Parduodame ir
Pinigus Siunčiame**
i visus svieto dalis.
Imame atsakomybę už pinigų,
paimitus siuntimui.

Reikalingas popieras parupina-
me. Visą atliekame greitai,
mandagiai ir sąžiningai.
Priimame pinigus taupinimui
Central Manuf. District Bank
VALSTYBINIS BANKAS
Kapitalas ir pervedimas \$300,000.00
Kreipkitės raštu ar ypatiskai.
Visokias informacijas maloniai
suteikiame.

A. PETRATIS,
Lietuvių Skyr. Vedėjas
Bankas atdaras Subatomis iki
9 val. vakare. Šiaip iki 4 po pietų.

PRANEŠIMAS

Pranešu draugams, pažįstamiems
ir visiems lietuviams, kad aš dirbu
kaipo pardavėjas L. KLEIN krautu-
vė ant 14-tos ir Halsted gatvės. To-
dėl, kurie lankysite arba jau lankote
tą vietą, malonėsite pasaukti mane, o
aš jums draugiškai ir teisingai patar-
naušiu. Klauskite numerio 16 dra-
pų skyriuje (Clothing dep.). Mane
visados galima rasti ant pirmų lu-
bų šiaurės dalyje krautuvės. Ne-
pamirškite. Su draugiškumu,
FRANAS BYTAUTAS
Phone Canal 4161.

Skolina Pinigus

Paskolinsiu jums pinigus ant antro mor-
gičio ant jūsų nuosavybės. Mes skaitom
6-tą nuosimti ir jūs galite išmokėti kas
mėnesį. Jeigu reikalauji pinigų statymui
bet pagrinimui savo nuosavybės, užmo-
kėjimui mokesčių arba nuosimčių už sa-
vo savastį, arba jeigu nori išmokėti savo
pirmą morgiį; jeigu perki arba mainai
savo savastį ir reikalauji pinigų užbaig-
imui savo kontraktui, kreipkis į mus.

LOUIS STERN and COMPANY
Mortgage Bankieriai
5 N. LA SALLE GATVĖ
Kampas Madison ir La Salle gatvių.
Kambarys 900. Telefonas Main 4845

Skolina Pinigus

Skolinsiu pinigus ant antro morgičio
ant jūsų nuosavybės. Kokią nors su-
mą nuo \$100 ir augščiau išmokėsite
mažu mėnesiniu mokesčiu. Mokė-
site tik mažiausių nuosimtų Chicagoje.

Julius L. Marks

79 W. Monroe gatvė, kampas Clark
gat., kambarys 603. Telephone Ran-
dolph 4200.

SKAITYKIT IR PLATIKIT
"NAUJIENAS"

Taupykite Daktarų Sąskaitas

Vartokite Dr. Lemke's augmenų arbatą.
Su viena skryniute šio brangaus vaisto
jūsų namuose, jūs galite greitai pašalinti
daug skaudėjimų kum, be jokio daktaro.
Mokėškiai, priversta nuo tvirčiausių
medikališkų šaknų, augmenų ir taip to-
liau. Ir joje tikrai tyri augmenai randasi.
Jokių kenksmingų miksturų. Dirba
greitai visokiose veiklose užkietėjimo
vidurių, gelligės, dispepsijos, surugimas,
galvos skaudėjimas ir svaigimas.

PRIGELBSTI.

Kosėjimui, šalčiui, slogai. Dirba stebuk-
lingai prieš skrupulą, pulius, spuogus, ir
taip toliau. Žmonės su širdies liga, ink-
stų ir žarnų ligomis, vandenine liga, reu-
matizmas ir taip toliau, atranda greitą
palengvinimą po vartojimui kokią tuziną
arba daugiau, šių gerų vaistų.

STEBUKLINGI IŠGYDYMAI.

Tapo padaryti su šiais paprastais, tvir-
tais ir gerais vaistais. Kiekvienas turi
savo namuose užlaikyti Dr. Lemke's la-
vatyvišką augmenų arbatą.

Orderiuok vieną dėžę šandien. Ji yra
parduodama kiekvienoje aptiekioje: Kaina
25 ir 50c. Žiurėk, kad gautum tikrą arbatą

DR. H. C. LEMKE MEDICINE CO.
1538 Elburn Ave., Chicago, Ill.

Dr. J. JONIKAITIS MEDIKAS ir CHIRURGAS

3337 S. Morgan St., Chicago, Ill.
Telephone Yards 2721

Dr. C. Z. Vezelis LIETUVYS DENTISTAS

Valandos: nuo 9 ryto iki 9 vak.
Nedėlionis pagal sutarimą.
4712 So. Ashland Ave.
arti 47-tos gatvės.

GIDLEY COSTUME CO.
334 So. Wabash Ave
Telephone Harrison 4290
Inėjimas taigi 24 E. Van Buren st.
Costumas \$1.00 (perukas 35c).

J. AUERBACH, M. D.
Gydytojas ir Chirurgas
Ofisas ir Gyvenimas: 2157 W. 21st St.

Valandos: 8—10 išryto ir 3—7 vakare.
nedėlionį 9-12 išryto. Phone Canal 207
Ofisas 1001 S. Paulina St. Valandos:
10-12 išryto ir 8—9 vakare.
Phone Seeley 1735

Tiek laimes kiek Sveikatos

Nes ką gi reikiška žmogui brangiausi turtai syteto stokuojant sveikatos.
Todel
ATSARGUMAS

susirgę ir nusilpnėję vyrai, arba paliešti užkrečiamų ligų,

ATSARGUMAS

Moters palieistos įvairių moteriškų ligų.

Laikas jau nustoti kentėti bereikalingai. — Reikale kreipkitės į mus ir
ištikrųjį nekuomet nesusigaušite.

Mūsų specializacija yra gydymas chroniškų arba užsienėjusių ligų,
kaip vyrai taip ir moterys nepaprastai greitomis pasekmėmis. Gydymui ligonių
vartojame naujausius medikališkus prietaisus, kokius tik galio išrasti gydyto-
jai ir užnigti visi mūsų renia ir širdingai kiekvienam rekomenduojame.
Nenorim patis girtis, bet kviečiame Jus, ateikite ir persitikrinkite.
Mūsų klinika intaisyta europiejišku būdu ir galime užtikrinti, kad viena iš
geriausių Chicagoje, ir aplinkinėje, o geriausių darodumų yra, kad atkeliauja
iš kitų miestų reikalaujanti patarimo ir pagalbos. — Neapabėkite, bet atkelkite,
tuojau, kuomet dar laikas, o atsargumas tai brangiausias turas Sveikatai.
Valandos: Nuo 9 ryto iki 8 vakaro. Nedėlionis ir šventadieniai nuo 9 iki 12.

Associated Doctors

1553 W. 47 St., Kampas 47-tos ir Ashland Ave. Chicago, Ill.
Inėjimas iš 47 gat., antros lubos.

Išgydom i 5 dienas

Seklasiačių išstisimas ir Hydrocele

Ar jau kenčiate

nuo kraujo užnuodino — vyriškų
silpnųjų — nenatūralių amatų —
slėmų skaudėjimo — taškai peris akis
— inkstų, kepenų — puėky dėmės — galvos skausmų — skausmai kuno
sąnariuose — kosėjimas, naktiniai prakaitavimai

Nereik mokėt už pasekminga gydymą, tikrai nuolatini gydymą

Šita didelė auka yra dėl visų tų, kurie kentė per keletą metų ir kurie
praėjo dides sumas pinigų su kitais daktarais, kurie neturėję jokių
pasekmių.

Ateik pas mane, aš išgydysiu tave, kuomet kiti gydytojai negalėjo.

Aš esiu specialistas ir gydau tik i vyrus. Ekzeiminioj žmonės
PASITEIRAVIMAS IR EGZAMINAVIMAS DYKAI
Aš kalbu Lietuviškai.

Dr. Opre

30 S. HALSTED ST., INEJIMAS PER APIEKA
Cia galite pirkti Bandažus — Elastiskas — panėkias — pilvinius dir-
žus — paramus — pėtaisčius.
Dr. Opre maloniai patarimas jums — paramos ir paraišiai DYKAI.
Specialiai 35c paraišis už 15c.

DR. PARMUTH

Gydo vyrų, moterų ir vaikų ligas

Ofisas ir butas:
1053 Milwaukee ave
Ineit iš Noble st.
Tel. Monroe 1577
Val.: Iki 9-tai ryte,
12—2 po pietų,
iki 7:30 vakare

Ofisas
804 Milwaukee ave
Tel. Monroe 1342
Val.: 9—10 iš ryto
3—5 po pietų,
8—9 vakare.

Daktaras HERZMAN

IS RUSIJOS

Gerai lietuviams žinomas per 20
metų kaip patyręs gydytojas, chi-
rurgas ir akušeris.

Gydo aštrias ir chroniškas ligas,
vyrų, moterų ir vaikų, pagal naujaus-
ias metodus X-ray ir kitokius elek-
tros prietaisus.

Ofisas ir laboratorija, 1025 W. 18th
St., netoli Fisk St. Valandos: Nuo
10—12 pietų; 6—8 vakarais.

Telephone Canal 3110
Gyvenimas: 3412 S. Halsted St.
Valandos: 8—9 ryte; 4—5 po pietų.

Phone: Monroe 2923

Dr. I. J. Franklin

Seniausia Rusiškas - Lietuviš-
kas gydytojas ir chirurgas šiaur-
vakarinėje dalyje miesto.

Specialistas visokių ligų mo-
teriskų, vyriškų ir vaikų.

Ofisas: Franklin Building, ..
1701 - 3 W. Division st., kampas
Paulina.

Ofiso valandos: iki 9 išryto;
2—4 po pietų; 7—9 vakare.

Vyrams Tikrai

Jūs galite pasiteirauti
pas Dr. Ross, absoliutiš-
kai dykai, apie bile kokią
ligą arba silpnumą. At-
eikite pas specialistą, ku-
ris gydo chroniškas, ner-
viskas, kraujo, vidurių,
kepenų, inkstų ir visokias šlapimo ligas.
Tie kurie yra perneję įstabus sveikatos
ir suprantantis apie tanų džiovinimą, tu-
ri but sugrąžinti į sveikatą, stiprumą ir
gyvybę per Dr. Ross'o gydymą.
Simtai užganėdintų pacientų.
Dividėsim penki metai patyrimo.
Užtvirtintas per illoisio praktikoiti vi-
sokias ligas.

DR. B. M. ROSS

35 SO. DEARBORN ST.,
Kampas Monroe, Grilly Building
Ink elevator ant 5-to augšto
Valandos: Kasdien nuo 9 iki 4. Nedėlionį
nuo 10 iki 1; taigi Panedėlionį, Seređoj ir
Subatų vakarais nuo 7 iki 8.

Dr. G. M. Glaser

Gyvenimas ir Ofisas
3149 S. Morgan St., kertė 32. Chicago.
Specialistas ant
Moteriškų, Vyriškų ir Vaikiškų
Taipgi Chroniškų Ligy
Ofiso valandos:
iki 9 ryto, nuo 12 ik 2 po pietų i-
nuo 6 iki 8:30 vakare. Nedėlionis
vakarais ofisas uždarytas.
Telephone Yards 687

Tel. Drover 9693.

DR. A. A. ROTH

Rusas Gydytojas ir Chirurgas
Specialistas Moteriškų, Vyriškų, vaikų
ir visų chroniškų ligų.

Valandos: 10—12 ryte, 2—4 po piet ir
6—8 vakare. Nedėlionis 10—1 po pietų.
3358 So. Halsted St., arti 34 St., CHICAGO

DR. J. KASZYNSKI

Residencija 4552 So. Ashland Ave.
Telephone Yards 1106
Ofiso valand.: nuo 8 iki 10 išryto, nuo
1 iki 3 ir nuo 6 iki 8 vakare.

Dr. M. J. Badzmirowski

GYDYTOJAS ir CHIRURGAS
Gyvenimas ir Ofisas: 2822 Archer Ave.
Valandos: iki 9:30 išryto. 12:30—2:30 po
pietų; 6:30—8 vakare.
Phone Drover 2412. Chicago, Ill.

Tel. Haymarket 6212.

Dr. W. Yuskiewicz

Lietuviškas akių gydytojas

Kas turi skaudančias akis arba
silpnas, ar galvos skaudėjimą,
atsilankykite pas mane

DR. W. YUSZKIEWICZ

1024 Milwaukee Ave.
Valandos: Nuo 9 ryto iki 9 vakare
Nedėlionis nuo 9 ryto iki 1 popiet.

DR. DROZDOWITZ
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Gydo ligas inkstų, puslės, plaučių
veneriskas ir odas.

Ofisas: 804 Milwaukee Ave.
5:30—7 8½ vak. Nedėlionis 11—12 d.
Ofisas: 1658 W. 12 st., kamp. Paulina
8—10 ryte, 12—2 po piet. 3—9 vakare
Telephone West 1078

Dr. Ramser

AKIU SPECIALISTAS

Prirrenka visiems tinkamus akinius, egza-
minuoja ir patarimus duoda dykai.
786-88 Milwaukee Ave., arti Chicago Ave.
2-ros lubos. VALANDOS: Nuo 9 išryto
iki vakarui. Nedėlionis nuo 9 išryto iki
2 po ietų. Tel. Haymarket 2484.

Phone W. P. 34

Dr. M. J. Strubbe.

DENTISTAS
Ofiso Valandos
9 ryto iki 5 po pietų. Vakara: uo 7 iki 8
apart utarinko ir Ketvero
625 W. 120th Street Chicago

625 W. 120th Street Chicago

Telefonas Canal 3737

AKUSERKA Mrs. A. Vidikas

Baigusi Akušerijos Kolegiją; ilgai praktika-
vusi Pennsylvanijos Hospitalėse ir Philadel-
phijoje. Pasckmingai patarnauju prie gim-
dymo. Uždyką duodu rodą visokiose ligose
moterims ir merginoms. Kalbu lietuviškai,
angliškai, rusiškai, lenkiškai ir slavokiškai.

1838 S. HALSTED ST., CHICAGO.
(Šalia "Naujių" Redakcijos)

DAKTARAS WISSIG, Specialistas iš seno Kraujas

Gydo visas ligas: pilvo, plaučių, inkstų, puslės, taipgi visas paslaptingas ligas
vyrų ir moterų. Jeigu kiti negalėjo išgydyti Jus, tai ateikite čia, o persitikrinsite
patį, jog jis jums pagelbės. Patarimas dykai. Kalba rusiškai ir lenkiškai.
Duoda savo gyduoles ir gydo naujausiais elektros įrankiais.

Pagrįsto iš Europos. 1900 Blue Island Ave., kampas 19-tos Gatvės, viršų Banko.
Tel. Canal 3263.

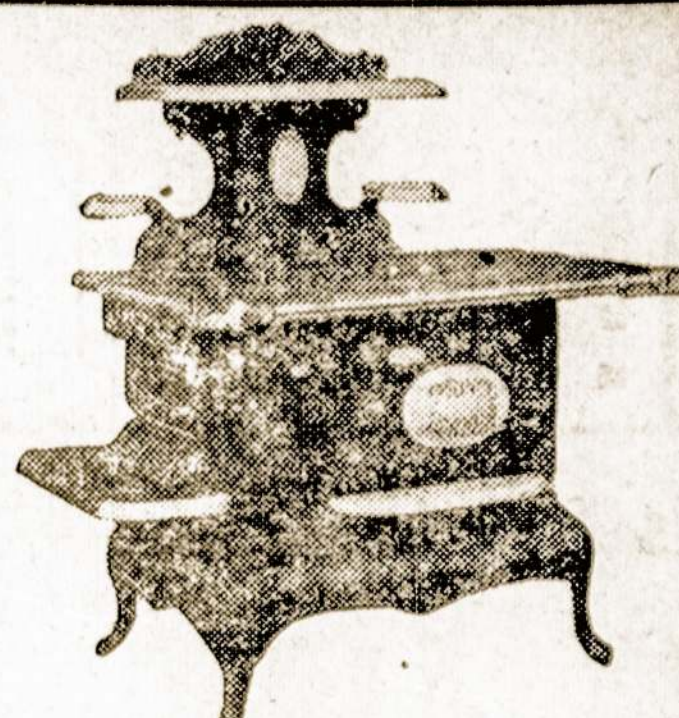
DR. WEINTRAUB

EUROPOS SPECIALISTAS VYRŲ IR MOTERIŠKŲ LIGŲ
UŽSIENIŠKŲ IR CHRONIŠKŲ

JURSKANTEL'is gerą daktarą, turintį 23 metų praktiko gydymą įvairių vyrų ir moterų ligų, teatkreipia
prie manes. Nežinint, kaip ligai sirgęs, ir pasakius, daktaras gydas, nadingai ligos bus pašalintos
pas mane. Mano ofisas aprūpinas geriausia aparatai ir elektrikos mašinomis ligoms tikzaminuoti ir gy-
dyti. Duoda sąrašą ligonių, kurie ligonių stovy, ir jeigu apsiūmų gydyti, tai gydaus visai gydan.

MOTERŲ LIGOS Nugaros ir galvos skaudėjimai, nervgališkumai, Pūsles, inkstų, šlapimo sistemos ligos, ar būty tik pra-
standus menstruavimai, baltosios, nevaisingumas, deje, ar užsienėje gydan pasekmingsi. Nerviskė
— visą gydau be operacijos. Gydan pasekmingsi. Ji na, vyriškų nušipnėjimų ir kitas ligas išgydan greit
Kraujo užnuodėjimų, kuris paliecia kaip vyrus taip ir moteris, gydan nauja Europine metodu. Plan-
kų silkinia, išbering, skaudulius išgydan greitai. Kepenų, pilvo ir plaučių ligas gydaa pasekmingsi
PATARIMAI DYKAI Valandos: kasdien nuo 9 ryto iki 6 vakaro. Utarinkais, Ketveriais ir Subato-
KANOS NEDĖLIJOS mis nuo 9 iki 7 vakaro. Nedėlionis ir kitas šventadieniai nuo 9 ryto iki 11 val.

DR. WEINTRAUB EUROPOS 36 W. RANDOLPH STREET
SPECIALISTAS KAMPAS DEARBORN, ANTROS LUBOS

Uždėta 1872. Duodam kreditą.

Nepaprasti Pečių Pigumai

Tvirtas ir labai puikus pečius,
pagarsėjęs savo geru šildymu,
keplimu ir virimu mažomis iš-
laidomis del anglų.
Turi sunkų pamušalą dvigu-
bas grotas, šešių skylių viršų ir
liuosai nikeliu apvaidziotas.

Specialiai už \$22.75

Didžiausias parinkimas rakan-
dų karpetų ir pečių už nužemin-
tas kainas.

HENRY WOLF

1325-27-29-31-33 S. Halsted St.
Kampas Maxwell St.
Tel. Canal 1099. Chicago.

DANTIS, DANTIS

Specialistas dantų traukime.
Ateikite į mano ofisą persitikrint, jog
naujausia ir tvirčiausia darbą su gvaran-
tija 10 metų gaunama papilginta kaina.
22 k. Karunos ant trumpo laiko po \$4.00

DR. N. SCHRAYER, Dentistas.

866 Milwaukee Ave. Inėjimas iš Racine Av.

Telephone Yards 5032

Dr. M. Stupnicki

3109 S. Morgan St., Chicago, Ill.

Valandos: Nuo 8 iki 11 išryto;
nuo 5 iki 8 vak.

Telephone Humboldt 1273.

M. SAHUD M. D.

Senas Rusas Gydytojas ir Chirurgas.
Gydo visokias vidurių ligas ir kitas užse-
nėsius ligas.

OFISAS: 1579 Milwaukee Ave., kampas
North Ave. Kambarys 206.

Valandos: 8:30 iki 10 išryto; 1:30 iki 3
ir 7:30 iki 9 vakare.

Telephone Humboldt 1273.

Dr. A.R. Blumenthal

AKIU SPECIALISTAS

Akis išgaminuojam DYKAI
Valandos: Nuo 9 ryto iki 9 vakare.
Nedėlionis nuo 10 iki 12 diena.

1648 S. Ashland Ave. Kampas 47 stree